

ABECEDA ROTARIJA

ABECEDA ROTARIJA

Klif Dokterman

Uvod

Ovi članci o Rotariju su prvi put štampani u nedeljnom biltenu Rotari kluba North Stockton, Kalifornija, SAD. To je bilo mnogo pre nego što je njihov autor, Klif Dokterman, postao predsednik Rotari Internešnala (1992.-1993.). Prvobitni naslov serije članaka bio je "Da li ste znali?" i napisani su sa ciljem prezentiranja interesantnih podataka o Rotari Internešnalu članovima kluba North Stockton. Kasnije, na osnovu zahteva dobijenih od drugih klubova, članci su objedinjeni i ponovo štampani. U ovom izdanju, Klif je dopunio članake iskustvima koje je stekao za vreme svog predsedničkog mandata, a u cilju pružanja što potpunije informacije Rotarijancima o raznovrsnoj prošlosti njihove organizacije, njenih običaja i tradicije, kao i o statusu globalnih programa organizacije. Članci se mogu prešampati u biltenima Rotari klubova ili se mogu prezentirati na nedeljnim sastancima Rotari klubova.

Ova knjiga, kao i ostale koje su prevedene na naš jezik, treba da Vam pruži vrednu pomoć za rotarijansko delovanje kao uputstvo, izvor ideja i potsticaja, te bolje razumevanje rotarijanstva.

Prevod teksta je uradila gospođa Vera Kovačević. Redakciju teksta su uradili Rot. Vojislav Milovanović i Rot. Slobodan Radulović. Finasijsku potporu za prevod i pripremu izdavanja ovog priručnika pružio je RC Zemun, Rot. Dragan Brajer, Rot. Vojislav Milovanović i Rot. Slobodan Radulović.

Posebna zahvalnost za ohrabrenja i sugestije u pripremi i izdavanju ovih edicija pripada PEA Peteru Gutu.

*Urednik
Rot. Vojislav
Milovanović
RC Zemun*

Sadržaj

Uvod.....
Definicija Rotarija.....
Zvanična zastava Rotarija.....
Točak - amblem Rotarija.....
Sekretarijat.....
Neki Rotari "prvenci".....
Načela Rotarija.....
Moto Rotarija.....
100% prisustvovanje.....
Test četiri pitanja.....
Pol Harris - prvi, ali ne prvi.....
Imena ili nadimci.....
Četiri avenije delovanja.....
ROTARIJANAC i Regionalni časopisi.....
Međunarodne obaveze Rotarijanaca.....
Standardni statut kluba.....
Mentor novog člana.....
Žene u Rotariju.....
Svetsko sedište RI.....
Još nekoliko "prvenaca".....
Soba 711 - rodno mesto Rotarija.....
Mesec Razumevanja i mira u svetu.....
Priznanje Rotarija za Razumevanje i mir u svetu.....
Princip klasifikacije.....
Razmena klupskih zastavica.....
Pravila prisustvovanja.....
Deljenje Rotarija sa novim članovima....
Tolerisanje razlika.....
Neobično nadoknađivanje sastanaka.....
Služenje u profesiji.....
Rotari Anke....
Čas iz geografije Rotarija....
Molitva na nedeljnim sastancima kluba....
ZVANIČAN DIREKTORIJUM....
Mogućnosti za druženje.....
Pevanje u klubu.....
Senior članovi.....
Počasno članstvo.....
Članstvo u Rotari Internešnal.....
Guverner Distrikta.....
Međunarodna skupština....
Skupština Distrikta.....
Konferencija Distrikta.....
Seminar obuke za izabranog predsednika.....
Razmena omladine.....
Bez ličnih privilegija.....
"Svaki Rotarijanac je primer za omladinu"....
Služenje svetskoj zajednici.....
Ženske grupe koje saraduju sa Rotarijem.....
Program funkcionalnog opismenjavanja.....
Briga za stara lica.....
Međunarodne konferencije....
Regionalne konferencije.....
Međudržavni odbori
RIBI.....
Pravni savet.....
Udruženja za poslovnu saradnju i rekreaciju.....
Razmena Rotari prijateljstava.....
Priznanja Rotarija za mlade lidere (RYLA)....
Rotari misija na selu (Rotari Village Corps)....
Rotari volonteri.....
Interakt.....
Rotarakt.....
Rotari platforma na paradi ruža.....
I još nekoliko Rotari "prvenaca".....
Generalni sekretar RI.....
Biranje predsednika.....
Godišnje teme Rotarija.....
Zabranjeno je vođenje kampanja.....
Počeci Rotari Fondacije.....
Stalni fond Rotari Fondacije.....
Ambasadorske stipendije.....
Razmena studijskih grupa.....
Bespovratna pomoć za zdravstvo, glad i humanost (3 H programi).....
Bespovratna pomoć za povezivanje - Mečing Grant (Matching grants).....
Bespovratna pomoć "Karl P. Miler" za nova otkrića (Carl P. Miller Discovery Grants)....
Polio Plus.....
Program za pomoć u slučaju prirodne katastrofe...
Rotari Programi za mir.....

Paul Harris Fellonjs.....
"Priznanje za zasluge u služanju" i "Nagrada za časno služenje".....
Odnosi s javnošću u Rotariju.....
Upotreba Rotari amblema.....
Obeležavanje posebnih datuma u Rotariju.....
Širenje Rotarija.....

ABECEDA ROTARIJA

Klif Dokterman

DEFINICIJA ROTARIJA

Kako opisati organizaciju koja se zove "Rotari"? Rotari klubovi imaju izuzetno mnogo karakteristika, a njihovi članovi - milion Rotarijanaca, bave se veoma raznovrsnim aktivnostima. Postoje obeležja koja definišu služenje: međunarodni karakter, prijateljstvo, klasifikacija svake profesije, razvijanje dobre volje i razumevanja u svetu, insistiranje na visokim standardima, briga za druge ljude i još bezbroj drugih atributa.

Godine 1976. Predsedništvo Rotari Internešnala odlučilo je da napravi kratku definiciju o osnovnim aspektima Rotarija. Obratili su se trojici članova Odbora za odnose s javnošću i zatražili da im se prezentira definicija Rotarija u jednoj rečenici. Posle mnogobrojnih nacrti, odbor je prezentirao sledeću definiciju, koja se od tada koristi u raznim publikacijama Rotarija. Ona glasi:

"Rotari je organizacija poslovnih i profesionalnih ljudi udruženih širom sveta u cilju pružanja humanitarne pomoći, podsticanja visokih etičkih standarda u svim profesijama i unapređenja dobre volje i mira u svetu".

Ovih 30 reči vredi zapamtiti jer one predstavljaju najkraći odgovor na pitanje: "Šta je Rotari klub?"

Article I. ZVANIČNA ZASTAVA ROTARIJA

Rotari Internešnal je usvojio korišćenje zvanične zastave na Konferenciji u Dalasu, Teksas, 1929. godine. Rotari zastava je bele boje, a na sredini se nalazi zvanični amblem Rotarija - zupčanik u zlatnoj boji. Četiri udubljena na obodu zupčanika su kraljevsko plave boje. Reči "Rotari" i "Internešnal" koje se nalaze na vrhu i dnu udubljenja su takođe zlatne boje. Osovina i žleb za osovinu su bele boje.

Prva Rotari zastava zaviorila se u Kansas Sijuu, Mizuri, u januaru 1915. godine. Sedam godina kasnije, 1922., Admiral Ričard Bird, član Rotari kluba iz Vinčestera, Virdžinija, preneo je malu Rotari zastavicu preko Južnog pola. Četiri godine posle toga, admiral je zastavicu poneo i na ekspediciju na Severni pol.

Neki Rotari klubovi koriste zastavu kao stonu zastavicu za vreme sastanaka. U ovakvim slučajevima, preporučuje se da se reči: "Rotari klub" odštampaju iznad zupčanika, zajedno sa imenom grada ili države ispod amblema.

Rotari zastava se stalno viori na vidnom mestu u Svetskom sedištu Rotarija, kao i na svim konferencijama i zvaničnim manifestacijama Rotari Internešnala.

Article II. TOČAK - AMBLEM ROTARIJA

Od najranijih dana, zupčanik je bio i ostao simbol Rotarija. Prvo grafičko rešenje zupčanika dao je čikaški Rotarijanac Montag Ber. On je po profesiji bio graver i nacrtao je simbol Rotarija: jednostavan točak seoskih kola sa nekoliko linija koje su označavale prašinu i pokret. Točak je predstavljao "Civilizaciju i pokret". Većina prvih klubova imale su neku varijantu točka odštampanu na svojim memorandumima ili publikacijama. Konačno, 1922. godine, odlučeno je da svi Rotari klubovi treba da imaju jedinstveno rešenje ekskluzivnog simbola Rotarija. Tako je 1923. godine, Organizacija Rotari Internešnala prihvatila jedinstveno rešenje za amblem - zupčanik sa 24 zupca i šest paoka. Grupa inženjera je prokomentarisala ovo rešenje tvrdeći da zupčanik bez žleba za osovinu ne može da funkcioniše. Tako je 1923. godine rešenju dodat žleb za osovinu i od tada imamo amblem koji je zvanično prihvaćen kao amblem Rotari Internešnala.

Article III. SEKRETARIJAT

Mnogi Rotarijanci smatraju da je Sekretarijat samo drugo ime za Svetsko sedište Rotari Internešnala u Evanstonu, Ilijoj, SAD. Zapravo, Sekretarijat je mnogo više od toga. Iako on obuhvata celokupno Svetsko sedište, Sekretarijat čini 500 osoba zaduženih za efikasno funkcionisanje Rotari Internešnala. Izraz "Sekretarijat" odslikava rad Generalnog sekretara i njegovih saradnika. Sekretarijat čine osam Rotari Servisnih centara (ranije poznatih pod nazivom "ogranci") širom sveta, svi zaposleni u ovim centrima, kao i svi zaposleni "dodeljeni" Rotari Fondaciji. Jedini zadatak Sekretarijata jeste da služi klubovima, distriktima i funkcionerima Rotari Internešnala i Rotari Fondacije. Svetsko sedište RI, smešteno u zgradu koja se zove Rotari Centar Jedan u Evanstonu je istovremeno i sedište Sekretarijata.

NEKI ROTARI "PRVENCII"

- ◆ Prvi sastanak Rotari kluba održan je 23. februara 1905. godine u Čikagu, Ilijoj.
- ◆ Prvi redovni sastanci za ručkom održavani su u Ouklandu, Kalifornija, tokom 1909. godine.
- ◆ Prva Rotari konferencija održana je u Čikagu 1910. godine.
- ◆ Prvi Rotari klub van SAD-a osnovan je u Vinipegu, Manitoba, Kanada, 1910. godine.
- ◆ Prvi Rotari klub van Severne Amerike osnovan je 1911. godine u Dablinu, Irska.
- ◆ Prvi Rotari klub u zemlji čiji zvanični jezik nije engleski osnovan je 1916. godine u Havani, Kuba.
- ◆ Prvi Rotari klub u Južnoj Americi osnovan je 1918. godine u Montevideu, Urugvaj.
- ◆ Prvi Rotari klub u Aziji osnovan je 1919. godine u Manili, Filipini.
- ◆ Prvi Rotari klub u Africi osnovan je 1921. godine u Johanezburgu, Južna Afrika.
- ◆ Prvi Rotari klub u Australiji osnovan je 1921. godine u Melburnu.

(originalna ideja iz "Liste skandala")

NAČELA ROTARIJA

U nekim delovima sveta nedeljni Rotari sastanci počinju tako što svi članovi kluba stojeći recituju Načela Rotarija. Ova načela su sadržana u Statutu Rotarija i često se nalaze istaknuta na zidovima Rotarijanskih kancelarija ili radnim mestima.

Načela Rotarija podrazumevaju "podsticanje i gajenje ideala služenja kao osnove za korisno delovanje". Načela su podeljena na četiri oblasti putem kojih se "ideal služenja" gaji: kroz sklapanje novih poznanstava kao mogućnost za služenje; promovisanje visokih etičkih standarda u poslu i profesiji; putem služenja u ličnom poslu, profesiji i u zajednici; kao i kroz unapređenje međunarodnog razumevanja, dobre volje i mira u svetu.

Načela Rotarija nisu uvek bila ovako definisana. Prvobitni Statut donet 1906. godine imao je tri cilja: promociju poslovnih interesa, promociju prijateljstava i unapređenje zajedničkih interesa zajednice. Do 1910. godine, Rotari je imao 5 načela, pošto je poseban značaj pripisivan proširivanju Rotarija. 1915. godine bilo je 6 načela. Godine 1918. načela su preformulisana i njihov broj je sveden na četiri. Četiri godine kasnije ponovo ih je bilo šest, da bi 1927. ponovo bili revidirani.

Najzad, na konferenciji u Meksiko Sijuu 1935. godine, šest Načela je ponovo preformulisano u četiri. Poslednja velika promena došla je 1951. godine kada su Načela u suštini postali jedno Načelo koje se manifestuje u četiri različita oblika. "Ideal služenja" je ključni izraz u Načelu

Rotarija. Ovaj ideal predstavlja način života svakog pojedinca gde on/ona vodi računa o drugima, pružajući pomoć gde god je to moguće. Ovo je pravo značenje Načela.

MOTO ROTARIJA

Prvi moto Rotari Internešnala, "Najviše dobija onaj koji najviše daje (služi)" usvojen je na drugoj Rotari konferenciji održanoj u avgustu 1911. godine u Portlandu, Oregon. Ovu misao izrekao je čikaški Rotarijanac Art Šeldon 1910. godine kada je držao govor u kome je između ostalog rekao: "Najviše dobije onaj koji drugima najviše daje". Otprilike u isto vreme, Ben Kolins, predsednik Rotari kluba Minianapolis, Minesota, izjavio je da je najbolji način da se organizuje Rotari klub pridržavanje pravilu "Služiti druge, ne gledati sebe". Ova dva slogana, nešto izmenjena, formalno su usvojeni kao zvanični motoi Rotarija na konferenciji u Detroitu 1950. godine: "Najviše dobija onaj koji najviše služi" i "Nesebično služiti". Pravni Savet je 1989. proglasio "Nesebično služiti" za osnovni moto Rotarija s obzirom da on najpotpunije izražava filozofiju nesebičnog volonterskog služenja.

100% PRISUSTVOVANJE SASTANCIMA

Redovno prisustvovanje sastancima je neophodno za snažan i aktivan Rotari klub. Insistiranje na prisustvovanju datira još od 1922. godine kada je Rotari Internešnal objavio svetsko takmičenje u prisustvovanju sastancima i time motivisao hiljade Rotarijanaca da postignu 100% prisustvo na sastancima. Mnogi Rotarijanci ponosni su na činjenicu da godinama održavaju 100% prisustvo prisustvovanjem sastancima u svojim klubovima ili nadoknađivanjem sastanaka u drugim klubovima.

Iako je po Pravilniku dovoljno 60% prisustvo na sastancima, ustaljen je običaj da je 100% prisustvo poželjno. Rotari insistira na redovnom prisustvovanju sastancima pošto svaki član predstavlja svoju profesiju ili zanimanje, tako da odsustvo bilo kog člana lišava klub jedne profesije i, naravno, jedne ličnosti.

Povremeno su davani predlozi da se u pojedinim slučajevima dozvoli odsustvovanje sa sastanaka - kao na primer u slučajevima gde su članovi izabrani kao porotnici, ili ukoliko članovi na neki drugi način služe zajednici, ili ako su odsutni zbog prisustvovanja konferenciji o trgovini, ili su na odmoru na nekom izolovanom mestu ili na brodu, ili u slučaju bolesti ili drugih posebnih razloga. Nijedan od ovih izuzetaka nije prihvaćen. Politika je potpuno jasna - Rotarijancu ne može biti data saglasnost za odsustvovanje sa sastanka iz bilo kog razloga.

Ipak postoji nekoliko slučajeva kada se "saglasnost za odsustvovanje" daje, a to je onda kada Rotarijanac prisustvuje nekoj vrsti Rotari manifestacije. Ukoliko se od Rotarijanca traži da prisustvuje Interakt ili Rotarakt sastanku, može se dati saglasnost za odsustvo. Kada član prisustvuje Rotari konferenciji distrikta, skupštini distrikta, međunarodnoj konferenciji, Pravnom Savetu, sastanku međunarodnog odbora ili međugradskom sastanku ili nekom specijalnom događaju, može se dobiti "saglasnost za odsustvovanje". Rotarijanac koji aktivno učestvuje u projektu služenja koji spozoriše distrikt a koji se realizuje u nekom zabitom mestu gde je nemoguće "nadoknaditi" sastanke takođe može dobiti "saglasnost za odsustvovanje" sa tih sastanaka.

TEST ČETIRI PITANJA

Širom sveta, jedna od najčešće štampanih i citiranih poruka iz oblasti poslovne etike je Rotarijanski "Test četiri pitanja". Test je 1932. smislio Rotarijanac Herbert J. Tejlor kada je zamoljen da preuzme rukovođenje kompanijom Klub Aluminijum koja se nalazila pred bankrotstvom. Tejlor je tražio način da spase tonuću kompaniju koja se nalazila u velikim finansijskim teškoćama. Sastavio je pravilnik o ponašanju kojeg su morali da se pridržavaju svi zaposleni za vreme rada. Test četiri pitanja postao je pravilnik za ponašanje svih u odeljenju prodaje, proizvodnje, marketinga, kao i u odnosima sa distributerima

i klijentima. Pridržavanje ovih pravila smatra se razlogom za preživljavanje kompanije.

Herb Tejlor bio je predsednik Rotari Internešnala 1954-55. Test četiri pitanja usvojen je u Rotariju 1943. godine i preveden je na preko 100 jezika i štampan je u hiljadu varijanti. Svi Rotarijanci treba da znaju ovu poruku i da je se pridržavaju. "Za sve stvari koje mislimo, govorimo ili radimo, treba da se zapitamo:

1. Da li je ISTINITO?
2. Da li je POŠTENO prema svima?
3. Da li će dovesti do DOBRE VOLJE I BOLJIH PRIJATELJSTAVA?
4. Da li će biti KORISNO za sve?

Article IV. POL HARIS - PRVI, ALI NE PRVI

Da li je Pol Haris bio prvi predsednik Rotari kluba?

Ne.

Da li je Pol Haris bio prvi predsednik Rotari Internešnala?

Da.

Postoji jednostavno objašnjenje za ovu očiglednu kontradikciju. Iako je Pol Haris bio osnivač i organizator prvog Rotari kluba u Čikagu 1905. godine, čovek kome je dodeljeno mesto prvog predsednika bio je jedan od ostalih osnivača - Silvester Šil.

Do 1910. godine bilo je 16 Rotari klubova povezanih u organizaciju koja se zvala Nacionalna organizacija Rotari klubova. Nekoliko godina kasnije, sa osnivanjem klubova u Vinipegu, Kanada i u Engleskoj, Irskoj i Škotskoj, ime organizacije promenjeno je u Međunarodnu organizaciju Rotari klubova. Godine 1922. ime je skraćeno na Rotari Internešnal.

Kada je, 1910., stvorena prva organizacija Rotari klubova, Pol Haris je izabran za prvog predsednika. Služio je na ovoj dužnosti od 1910. do 1912. godine. Tako je začetnik Rotari ideje, koji je odbio da bude predsednik prvog kluba, postao prvi predsednik svetske organizacije, Rotari Internešnala.

IMENA ILI NADIMCI

Od samog početka Rotarija članovi su bili na *per tu*. S obzirom da su lična poznanstva i prijateljstvo kamen temeljac Rotarija, bilo je prirodno da su mnogi klubovi prihvatili običaj da se, u međusobnom komuniciranju, zvanične titule ostave po strani. Osobe koji se inače oslovljavaju sa doktor, profesor, gospodin ili Vaša eksekucija, za druge Rotarijance su jednostavno DŽo, Carli ili DŽeri. Karakteristični Rotari bedž na kome piše ime osobe je još jedan dokaz o ovom običaju.

U nekim regionima, kao što je Evropa, članovi kluba su formalniji u međusobnoj komunikaciji. U drugim delovima sveta, uglavnom u Aziji, običaj je da se članovima kluba daju šaljivi nadimci prema nekoj specifičnoj osobini ili u zavisnosti od profesije kojom se član bavi. Član sa nadimkom "Kiseonik" je proizvođač hemijskih gasova. "Drvo" je nadimak Rotarijanca koji se bavi preradom drveta, "Zgrada" je građevinar, "Papir" je predstavnik papirne konfekcije. Drugi članovi imaju nadimke kao što su: "Snagator", "Truba" ili "Smeško" dobijenih na osnovu fizičkog izgleda.

Nadimci su često izvor dobroćudnog zadirkivanja i prijateljstva. Ipak, bez obzira da li se Rotarijanac oslovljava po imenu ili nadimku, duh međusobnog prijateljstva je inicijalni korak koji otvara vrata svim drugim prilikama za služenje.

ČETIRI AVENIJE DELOVANJA

Izraz "Četiri Avenije delovanja" se često koristi u Rotari literaturi i informacijama. Avenije su odraz četiri elementa koji čine Načela Rotarija: Služenje u klubu, Služenje u profesiji, Služenje zajednici i Međunarodno služenje.

Iako se Avenije delovanja ne nalaze ni u jednom formalnom dokumentu kao što je Statut Rotarija, ovaj koncept je opšte prihvaćen kao način opisivanja osnovnih oblasti delovanja Rotarija.

- ◆ "Služenje u klubu" podrazumeva sve aktivnosti koje Rotarijanci treba da realizuju radi uspešnog funkcionisanja kluba.

- ♦ "Služenje u profesiji" govori o mogućnostima svakog Rotarijanca da kroz svoju profesiju gaji poštenje i korisnost svog zanimanja i da ih predstavlja ostalim članovima.
- ♦ "Služenje zajednici" vezano je za aktivnosti koje Rotarijanci realizuju u cilju poboljšanja kvaliteta života svoje zajednice. To često podrazumeva pomoć mladima, starima, hendikepiranim osobama i drugima koji u Rotariju vide nadu za bolji život.
- ♦ Četvrta avenija, "Međunarodno služenje" opisuje mnogobrojne programe i aktivnosti koji Rotarijanci realizuju radi podsticanja međunarodnog razumevanja i mira u svetu. Projekti Međunarodnog služenja odgovaraju na humanitarne potrebe naroda u mnogim zemljama.

Kada Rotarijanac razume i putuje "Avenijama delovanja" tada Načela Rotarija još više dobijaju na značaju.

ROTARIJANAC I REGIONALNI ČASOPISI

April mesec je označen kao "Mesec Rotari časopisa". Ovo je prilika da se oda priznanje i da se promoviše čitanje i korišćenje zvaničnog časopisa RI, *ROTARIJANCA* kao i regionalnih časopisa.

ROTARIJANAC postoji od 1911. godine kao način komuniciranja među Rotarijancima i kao vid promovisanja programa i Načela Rotarija. Primarni cilj časopisa jeste da podržava izbranu godišnju temu i preporuku predsednika RI i da širi informacije o novim i specijalnim programima i važnim sastancima, kao i da promoviše "zvanične" mesece Rotarija.

ROTARIJANAC takođe predstavlja forum na kojem se razmatraju kako teme usko vezane za Rotari, tako i teme od šireg interesa. Časopis služi kao odličan izvor informacija i ideja za diskusiju, za nove programe u Rotari klubovima i na konferencijama distrikta. Mnogi članci promovišu međunarodno prijateljstvo, dobru volju i razumevanje i mir u svetu. Redovni čitaoci imaju potpunije znanje o aktivnostima Rotarija i o tome kako svaki Rotarijanac može aktivnije da se uključi u Četiri avenije delovanja širom sveta.

Pored *ROTARIJANCA* postoji i 28 regionalnih časopisa koji se štampaju na 22 jezika. Iako svaka regionalna publikacija ima svoj jedinstven stil i sadržaj, svi oni nude Rotarijancima aktuelne informacije i zanimljivo štivo i u aprilu i tokom cele godine.

MEĐUNARODNE OBAVEZE ROTARIJANACA

Kao međunarodna organizacija, Rotari nudi svakom članu jedinstvene mogućnosti i obaveze. Iako je prevashodna odgovornost svakog Rotarijanca da bude uzoran građanin svoje zemlje, članstvo u Rotariju otvara Rotarijancima malo drugačiji pogled na svet. Ranijih 50-tih usvojena je Rotari platforma koja opisuje kako Rotarijanac treba da razmišlja na globalnom nivou.

"Rotarijanac kao građanin sveta treba da:

- ♦ posmatra stvari iznad nacionalnog patriotizma i da sebe vidi kao nekoga ko deli odgovornost za unapređenje međunarodnog razumevanja, dobre volje i mira;
- ♦ se odupire bilo kakvim tendencijama da se ponaša kao nacionalno ili rasno superioran;
- ♦ nalazi i razvija zajedničke osnove za sporazumevanje sa narodima drugih zemalja;
- ♦ podržava red i zakon radi očuvanja slobode ličnosti, a u cilju slobode mišljenja, govora i okupljanja i slobode od progona, agresije, nemaštine i straha;
- ♦ podržava akcije usmerene ka poboljšanju životnog standarda za sve ljude, svesni da siromaštvo ugrožava prosperitet svuda u svetu;
- ♦ podržava principe pravde za sve ljude;
- ♦ se uvek trudi da promoviše mir među zemljama i da bude spreman na ličnu žrtvu radi ostvarenje ovog ideala;
- ♦ promoviše i sprovodi u praksi duh razumevanja za stavove drugih kao neophodan korak ka razvijanju dobre volje,

svestan da postoje određeni osnovni moralni i duhovni standardi koji obezbeđuju bogatiji i puniji život".

Ovo je prilično obiman zadatak o kome svaki Rotarijanac treba da misli i da ga sprovodi!

STANDARDNI STATUT KLUBA

Rotari Internešnal je najteritorijalnija organizacija na svetu. Ona postoji u 151 zemlji i obuhvata više desetina jezika, političkih i društvenih struktura, običaja, religija i tradicija. Kako onda više od 27 hiljada Rotari klubova širom sveta funkcionišu na skoro identičan način? Osnovni razlog je Standardni statut Rotari kluba.

Jedan od uslova za osnivanje Rotari kluba jeste prihvatanje Standardnog statuta Rotari kluba usvojenog 1922. godine. Standardni statut Rotari kluba daje nacrt tehnika rukovođenja kojih se pridržavaju Rotari klubovi na nedeljnim sastancima, sadrži procedure za učlanjenje i klasifikaciju, uslove o prisustvovanju i plaćanju obaveza, kao i druga pravila vezana za pitanja javnosti i političkih stavova.

Ovaj dokument daje okvire za rad svih Rotari klubova na svetu. Kada je Standardni statut za Rotari klubove usvojen, odlučeno je da će svi do tada osnovani klubovi nastaviti da posluju po postojećim statutima. Iako je većina ovih klubova naknadno usvojila Standardni statut, poneki od klubova osnovanih pre 1922. još uvek vode svoje klubove na osnovu prethodno usvojenih statuta.

Standardni statut kluba je snažan mehanizam Rotarija koji pomaže organizaciji da funkcioniše u hiljadama zajednica.

MENTOR NOVOG ČLANA

Pravilnik Rotarija jasno određuje procedure za predlaganje potencijalnog kandidata za člana Rotari kluba. "Predlagač" je ključna osoba u rastu i razvoju Rotarija. Bez mentora, nove osobe nikada ne bi imale priliku da postanu Rotarijanci.

Zadatak mentora ne završava se samo na podnošenju zahteva sekretaru kluba ili Odboru za članstvo. Rotari nije ustanovio formalne odgovornosti za predlagače ili mentore, ali postoje običaji i tradicija koja se poštuje u mnogim klubovima. Mentor bi trebalo da:

- Pozove potencijalnog člana na nekoliko sastanaka pre nego što tu osobu predloži za članstvo.
- Prati potencijalnog člana kada prisustvuje jednom ili više sastanaka radi orijentacije i upoznavanja.
- Upoznaje novog člana sa drugim članovima kluba svake nedelje tokom prvog meseca.
- Pozove novog člana da mu se pridruži u poseti susjednim klubovima za prvi sastanak "nadoknađivanja", kako bi novi član naučio proceduru i upoznao se sa duhom prijateljstva.
- Pozove novog člana sa supružnikom da mu se pridruži u društvenim aktivnostima kluba, večerama ili drugim društvenim manifestacijama.
- Nagovori novog člana sa supružnikom da prisustvuje konferenciji distrikta zajedno sa mentorom.
- Bude poseban prijatelj novom članu tako da on/ona što pre postane aktivni Rotarijanac.

Kada se predlagač pridržava ovih uputstava, Rotari sa svakim novim članom postaje sve snažniji.

ŽENE U ROTARIJU

Do 1989. godine Statut i Pravilnik Rotari Internešnala predviđali su da članovi Rotari kluba mogu biti samo muškarci. Godine 1978. Rotari klub Duarte, Kalifornija, pozvao je tri žene da postanu članovi. Predsedništvo RI je zabranilo rad ovog kluba zbog kršenja Statuta RI. Klub je tužio RI za povredu građanskih prava koji

zabranjuje svaku diskriminaciju u poslovnim organizacijama ili javnim institucijama. Apelacioni sud i Vrhovni sud Kalifornije podržao je stav Duarte kluba i doneo presudu da RI ne može da zabrani rad klubu zato što je primio žene u članstvo. Vrhovni sud SAD je podržao odluku kalifornijskog suda uz obrazloženje da Rotari klubovi imaju "poslovni cilj" i da su na neki način javne institucije. Ova presuda doneta 1987. godine imala je za posledicu da su žene mogle biti primane za članove u svakoj zemlji koja ima sličnu pravnu regulativu po pitanju "javnih institucija".

Izmene u Statutu RI usvojene su 1989. na Pravnom Savetu tako što je iz Statuta izbačen član u kome se kaže da članovi mogu biti samo muškarci.

Article V. SVETSKO SEDIŠTE RI

Sedište Rotari Internešnala se uvek nalazilo u okolini Čikaga, Ilinoj, SAD. Prvo sedište nalazilo se u samom Čikagu, a onda se 1954. godine našla pogodna zgrada u okolini Čikaga, u Evanstonu. Ova zgrada u aveniji Ridž bila je dovoljna za potrebe Rotari sekretarijata sve do 1980-ih kada su proširenje programa, nastanak Rotari Fondacije i nove PolioPlus aktivnosti rezultirali u nedostatku prostora tako da su pojedini zaposleni morali da budu smešteni u obližnje kancelarije.

Kada je 1987. godine u Evanstonu moderna 18-spratna poslovna zgrada stavljena na prodaju, RI je smatrao da će ona zadovoljiti potrebu za prostorom, ne samo u tadašnjem trenutku, već i u doglednoj budućnosti. Građevina od čelika i stakla, sagrađena 1977. godine, imala je 37 hiljada kvadratnih metara poslovnog prostora. Rotari Internešnal je kupio zgradu i izdao oko 2/3 prostora zakupcima, do trenutka kada taj prostor bude potreban samom Rotariju.

U zgradi se nalazi sala sa 190 mesta, velika garaža za parking, kafeterija sa 300 mesta, kao i funkcionalni poslovni prostor za oko 400 zaposlenih koliko ih ima u Svetskom sedištu. Predsedničke kancelarije na 18. Spratu uključuju salu za konferencije u kojoj se održavaju sastanci Predsedništva RI i sastanci odbora, kao i kancelarije predsednika, izabranog predsednika i generalnog sekretara.

Zgrada nazvana Rotari Centar Jedan omogućuje efikasnije funkcionisanje Rotari Internešnala još mnogo godina.

Article VI. JOŠ NEKOLIKO "PRVENACA"

- ◆ Rotari je postao dvojezičan 1916. godine kada je u Havani, Kuba, osnovan prvi Rotari klub u zemlji u kojoj Engleski nije zvaničan jezik.
- ◆ Rotari je 1917. godine osnovao "Fond donacija" koji je bio preteča Rotari Fondacije.
- ◆ Rotari je prvi put usvojio naziv "Rotari Internešnal" 1922. godine. Pre toga se zvao Međunarodna organizacija Rotari klubova.
- ◆ Rotari je prvi put dodelio priznanje Paul Harris Fellow 1957. godine. Priznanje se dobija za priloge veće od hiljadu dolara.
- ◆ Rotari klub koji je prvi počeo sa održavanjem sastanaka svake nedelje bio je Rotari klub Ouklanda, Kalifornija i to klub broj 3.
- ◆ Rotari amblem je prvi put odštampan na komemorativnoj marki 1931. godine za vreme Bečke konferencije.
- ◆ Prvu zastavicu Rotari kluba (iz svemirskog centra u Hjustonu) nosio je astronaut Frenk Borman, član kluba, kada je bio u orbiti oko meseca.
- ◆ Prva konferencija Rotari Internešnala održana van SAD bila je u Edinburgu, Škotska, 1921. godine.
- ◆ Prvi šef države koji se obratio Rotari konferenciji bio je američki predsednik Voren G. Harding 1923. godine u Sent Luisu.

Article VII. SOBA 711 - RODNO MESTO ROTARIJA

Broj 711 je od posebnog značaja za Rotari. Soba 711 u staroj Zgradi Jedinstva (Unity Building) koja se

nalazila u Dirborn ulici u centru Čikaga, Ilinoj, SAD, je soba gde je rođen Rotari Internešnal. Ta istorijska soba, kancelarija inženjera Gasa Lera, bilo je mesto gde je održan prvi sastanak Pola Harisa i njegovih prijatelja na kome su razmatrali ideju o osnivanju kluba za profesionalce i poslovne ljude.

Nekoliko čikaških Rotarijanaca uložilo je dosta napora i vremena da bi sačuvali i rekonstruisali izgled sobe iz 1905. godine. Godinama su Rotarijanci širom sveta davali svoje priloge i doprinose da bi se soba 711 očuvala kao minijaturni muzej. Rotarijanci su svoje priloge davali godišnje u tzv. "Pol Haris 711 klub" i iz tih sredstava se plaćao najam i održavanje sobe. Godine 1989. Zgrada Jedinstva predviđena je za rušenje. Članovi Kluba 711 su pažljivo demontirali sobu i spremili je u magacinu prostor. Tu je soba i ostala do 1994. godine kada je Soba 711 našla stalni dom. Ovo Rotari nasleđe nalazi se u Svetskom sedištu RI u Evanstonu.

Article VIII. MESEC RAZUMEVANJA I MIRA U SVETU

Februar mesec je poseban mesec u Rotari kalendaru jer je ovo mesec Razumevanja i mira u svetu. U ovom mesecu se takođe proslavlja i godišnjica prvog sastanka Rotarija koji je održan 23. februara 1905. godine, a koji se danas proslavlja kao Dan razumevanja i mira u svetu.

Za obeležavanje Meseca Svetskog razumevanja Predsedništvo Rotari Internešnala zahteva od svih Rotari klubova da planiraju programe za svoje nedeljne sastanke i da preduzmu posebne aktivnosti kojima će se dati naglasak na "razumevanju i dobroj volji koja je neophodna za ostvarenje mira u svetu".

U cilju obeležavanja ovog meseca mnogi klubovi pozivaju strane goste, mlade studente iz programa razmene i svetski poznate naučnike sa raznih škola ili fakulteta koji prisustvuju sastancima kluba. Takođe se planiraju programi u kojima učestvuju bivši članovi studijskih grupa za razmenu, organizuju se diskusije o međunarodnim temama, prave se zabave sa međunarodnim kulturnim i umetničkim programom i drugi programi sa međunarodnom tematikom.

Article IX. PRIZNANJE ROTARIJA ZA RAZUMEVANJE I MIR U SVETU

Od 1981. svake godine se pojedincu ili organizaciji dodeljuje priznanje Rotarija za razumevanje i mir u svetu sa obrazloženjem da je "životnim delom ili radom dao izuzetan i vredan doprinos Rotarijevom idealu služenja, pogotovu u promociji razumevanja, dobre volje i mira u svetu". Priznanje se uručuje na Međunarodnoj konferenciji Rotarija. Posebna komisija sastavljena od predstavnika iz celog sveta vrši izbor dobitnika, a izbor potom odobrava Predsedništvo RI i poverenici Rotari Fondacije.

Pored prelepe kristalne skulpture, uz priznanje se dobija i 100.000 dolara koje dobitnik po svom izboru daje u dobrotvorne svrhe u skladu sa misijom Rotari Fondacije za međunarodno razumevanje i mir u svetu koja se realizuje kroz humanitarne i obrazovne projekte. Do danas, dobitnici ovog priznanja su: 1981., dr Noburo Iwamura, japanski profesor koji se bavi istraživanjem iz oblasti medicinskih nauka; 1982., Papa Jovan Pavle II; 1983., dr Lota Hičmanova, kanadski humanitarni radnik; 1984., Svetska organizacija izviđača; 1985., dr Albert B. Sabin, naučnik koji je razvio oralnu vakcinu protiv poliomijelitisa; 1986., Međunarodni odbor Crvenog krsta; 1987., Ledi Hermion Ranfurli, za Servis Ranfurli biblioteka širom sveta; 1988., Vojska spasa; 1989., nije bilo nagrade; 1990., Vaclav Havel, predsednik Češkoslovačke; 1991., Javier Peres de Kueljar, generalni sekretar Ujedinjenih nacija; 1992., Edvard J. Pižek, američki biznismen i filantrop; 1993., dr Fred Holous, australijski doktor; 1994., bivši predsednik SAD Džimi Karter i 1995., pokojni Džejms Grant, bivši izvršni direktor UNICEF-a.

Article X. PRINCIP KLASIFIKACIJE

Praktično svo članstvo u Rotariju zasnovano je na principu "klasifikacije". Klasifikacija opisuje poslovno ili profesionalno delovanje Rotarijanca u zajednici.

Princip klasifikacije u Rotariju je specifičan i precizan. Prilikom određivanja klasifikacije Rotarijanca potrebno je sagledati "osnovnu ili priznatu poslovnu ili profesionalnu aktivnost preduzeća, organizacije ili institucije" sa kojom je povezan aktivan član ili "onu oblast koja pokriva njegovu osnovnu delatnost ili profesionalnu aktivnost".

Treba jasno napomenuti da se klasifikacije određuju u zavisnosti od aktivnosti ili delatnosti koje su korisne za zajednicu, a ne prema poziciji koju ima određeni pojedinac. Drugim rečima, ako je osoba predsednik banke, on ili ona neće biti klasifikovani kao "predsednik banke" već će biti stavljeni pod klasifikaciju "bankarstvo".

Znači, osnovna i priznata aktivnost poslovne ili profesionalne delatnosti ili osnovna ili profesionalna aktivnost pojedinca su ono što određuje koja će se klasifikacija odrediti i pozajmiti kvalifikovanoj osobi. Na primer, članstvo stalno zaposlenog elektro-inženjera, službenika osiguravajuće kompanije ili menadžera na železnici, u rudniku, u proizvodnji, bolnici, itd. može se razmatrati u smislu konkretnog posla koji ona ili on obavljaju ili u smislu predstavljanja određenog preduzeća ili organizacije u kojoj osoba obavlja svoj posao.

Princip klasifikacije takođe omogućava podelu poslova i privrede na različite grane ili funkcije, kao što su: proizvodnja, distribucija, maloprodaja ili uslužne delatnosti. Klasifikacije se takođe mogu vršiti u okviru velikih korporacija ili univerziteta koji se nalaze na teritoriji kluba, kao što je fakultet za menadžment ili elektrotehnički fakultet.

Princip klasifikacije je neophodan da bi se osigurao koncept prema kome svaki Rotari klub verno odslikava poslovnu i profesionalnu strukturu svoje zajednice.

Article XI. RAZMENA KLUPSKIH ZASTAVICA

Jedan od zanimljivih običaja mnogih Rotari klubova je razmena malih zastavica ili privezaka. Rotarijanci koji idu na dalja putovanja često ponesu zastavice koje razmenjuju u znak prijateljstva sa klubom u koji odlaze da "nadoknade" sastanke. Mnogi klubovi imaju dekorativne zastavice raznih klubova koje su izložene u salama gde se održavaju sastanci kluba ili distrikta.

Svesni sve veće popularnosti razmene zastavica (koja je započela 1959. godine), Predsedništvo Rotari Internešnala je predložilo da oni klubovi koji učestvuju u ovim razmena dobro razmisle o dizajnu zastavica kako bi one što bolje predstavljale zajednicu i zemlju u kojoj se nalazi taj klub. Preporuka je da zastavice na sebi imaju slike, slogane ili crteže koji opisuju teritoriju na kojoj se nalazi klub.

Predsedništvo je takođe svestno finansijskog opterećenja koji snose neki klubovi zbog ovih razmena, pogotovu klubovi u popularnim zemljama gde su posete Rotarijanca i zahtevi za razmenama česte. U svakom slučaju, klubovi se upozoravaju da budu diskretni i skromni u razmeni zastavica tako da troškovi ne bi narasli toliko da ugroze osnovne aktivnosti kluba.

Razmena zastavica je veoma lep običaj, pogotovu kada kreativna i umetnički urađena zastavica prikazuje zanimljivu priču na koju je zajednica ponosna. Razmena zastavica je značajna tradicija Rotarija i služi kao opipljiv simbol našeg međunarodnog druženja.

PRAVILA PRISUSTVOVANJA

Statut Rotarija opisuje tri slučaja ne prisustvovanja sastancima u kojima se članstvo Rotarijanca automatski oduzima. To je: ne dolazak ili ne nadoknađivanje četiri uzastopna sastanka, ne dolazak ili ne nadoknađivanje 60% klupskih sastanka svakih šest meseci i ne dolazak na 30% sastanka svog kluba u periodu od šest meseci. U svakom od ova tri slučaja član će izgubiti pravo na članstvo u Rotariju osim u slučaju da je predsedništvo kluba, iz opravdanih razloga, prethodno dalo saglasnost za izostanke.

Nekim ljudima može se učiniti da su ova pravila isuviše stroga. Međutim, prisustvovanje klupskim sastancima je jedna od osnovnih obaveza koju član prihvata prilikom prijema u Rotari klub. Statutarna pravila jednostavno potvrđuju činjenicu da je Rotari organizacija bazirana na učešću svojih članova i zato visoko vrednuje njihovo prisustvo. Kada je neki član odsutan ceo klub je na gubitku

zbog njegovog izostanka. Prisustvovanje sastancima kluba smatra se vitalnim delom funkcionisanja kluba i neopodno je za uspešno funkcionisanje svakog Rotari kluba.

Izostanak sa četiri uzastopna sastanka ili nepoštovanje drugih obaveza prisustvovanja sastancima smatra se ravno istupanju iz kluba. Kada klub oduzme članstvo osobi zbog izostanaka, to je jednostavno prihvatanje istupanja, a ne kaznena mera koju sprovode funkcioneri kluba. Svi Rotarijanci upoznati su sa posledicama izostajanja sa sastanaka, tako da izostajanje znači svesnu odluku Rotarijanca da istupi iz kluba.

DELJENJE ROTARIJA SA NOVIM CLANOVIMA

Da li ste svesni koje odgovornosti i obaveze većina Rotarijanaca ne uspeva da ispuni? Plaćanje obaveza? Prisustvovanje sastancima? Davanje priloga u fondove kluba? Učestvovanje u projektima kluba? Ne - nijedno od gore pomenutih!

Od svih obaveza koje osobe prihvate kada se pridruže Rotariju, ona koju najčešće ne uspevaju da ispune jeste "deljenje Rotarija". Politika Rotari Internešnala jasno određuje da svaki pojedini Rotarijanac "ima obavezu da deli Rotari sa drugima i da pomogne u širenju Rotarija predlažući kvalifikovane osobe za nove članove". Procenjuje se da manje od 30% članova Rotari klubova ulaže napore da predlaže nove članove. Stoga u svakom klubu ima mnogo Rotarijanaca koji sa zadovoljstvom postanu Rotarijanci bez da ikada podele ovu privilegiju sa nekom drugom kvalifikovanom osobom.

Politika Rotarija o članstvu kluba kaže: "Da bi Rotari klub bio u potpunosti relevantan za jednu zajednicu i da bi uspevao da odgovori na potrebe te zajednice, važno je i neophodno da se članstvo kluba sastoji od svih kvalifikovanih članova koji se nalaze na njegovoj teritoriji". Dovoljno je prelistati imenik bilo kog grada da bi se videlo da većina klubova nije pozvala kvalifikovane članove svih profesija u Rotari.

Samo Rotarijanac može da predloži klijenta, suseda, dobavljača, direktora, rođaka, poslovnog partnera, eksperta ili drugu kvalifikovanu osobu da se pridruži Rotari klubu. Da li ste Vi prihvatili obavezu da delite Rotari? Procedura je veoma jednostavna i svako mora da zna barem jednu osobu koja treba da postane deo Rotarija.

TOLERISANJE RAZLIKA

Povremeno čovek dođe u iskušenje da kritikuje zakone, običaje ili tradiciju drugih zemalja koje se mogu činiti neobičnim ili drugačijim od onih na koje smo mi navikli. U nekim slučajevima nezakonite radnje ili običaji u jednoj zemlji su potpuno legalni i prihvatljivi u drugoj zemlji.

Kao članovi međunarodne organizacije posvećene razumevanju i miru u svetu, Rotarijanci je naloženo da se uzdržavaju od osuđivanja drugih Rotarijanaca, prijatelja i građana drugih zemalja kada im se učini da je njihovo poštovanje neobično. Ovo pitanje međunarodnih odnosa jasno je definisano politikom Rotarija starom preko pedeset godina.

1933. godine usvojena je i izjava koja reguliše ovo pitanje razlika između aktivnosti i lokalnih običaja jedne zajednice (koje u jednoj državi mogu biti zakonite, dok su u drugoj one nezakonite) i kojom se Rotarijanci pozivaju da budu tolerantni:

"Rotarijanci u svim zemljama treba da budu svesni ove činjenice i da izbegavaju kritikovanje zakona i običaja jedne zemlje ukoliko dolaze iz druge zemlje". Politika takođe upozorava da je zabranjeno da "Rotarijanac jedne zemlje na bilo koji način dođe u sukob sa zakonom ili običajima druge zemlje".

Stremeći da učvrstimo veze razumevanja, dobre volje i prijateljstva ova politika pruža dobre savete i uputstva.

NEOBIČNO NADOKNAĐIVANJE SASTANAKA

Koji Rotarijanac treba najdalje da putuje da bi nadoknađio sastanak? U pravu ste ako ste odgovorili da su to 34 Rotarijanca iz Papite, Haiti, koji se nalazi u sred Tihog okeana i koji pripadaju klubu koji je najudaljeniji od prvog sledećeg kluba. Najjužniji Rotari sastanci održavaju se u Rotari klubu u Punt Arenas, Čile, na vrhu Južnoameričkog

kontinenta. Da biste posetili najseverniji klub morate putovati iznad Arktika do Rotari kluba u Nordkapu, Norveška. Ako prisustvujete sastancima u El Agilar klubu u Argentini, sastajete se u najvišem klubu na svetu (na 4.880 metara nadmorske visine). Najniži klub sastaje se na 40 stopa ispod nadmorske visine u klubu El Sentro, Kalifornija, SAD.

Kaže se da se svakog sata, svakog dana u godini negde u svetu održava Rotari sastanak. Kada biste prisustvovali jednom sastanku dnevno, bilo bi vam potrebno 75 godina da posetite svih 27.000 Rotari klubova na svetu, a do tada bi sigurno izraslo na hiljade novih.

SLUŽENJE U PROFESIJI

Služenje u profesiji predstavlja drugu Aveniju delovanja. Nijedan aspekt Rotarija nije tako blizak svakom članu kao ovaj gde je svaki član opredeljen da zastupa svoju profesiju pred drugim Rotarijancima i gde svaki član predstavlja najviše etičke standarde i čast svoje profesije. Programi služenja u profesiji sastoje se od aktivnosti usmerjenih na poboljšanje poslovnih odnosa putem unapređenja kvaliteta trgovine, industrije i profesije. Rotarijanci shvataju da svaka osoba daje vredan doprinos poboljšanju života u zajednici kroz svakodnevne aktivnosti u svom poslu ili profesiji.

Služenje u profesiji se često odvija kroz usmeravanje mladih ljudi u profesionalnoj orijentaciji, pružajući informacije o pojedinim profesijama i davanjem saveta o izboru buduće profesije. Pojedini klubovi sponzorišu konferencije o profesionalnoj orijentaciji za gimnazijalce. Mnogi odaju poštovanje profesijama uručivanjem počasnih nagrada vrednim pojedincima u zajednici. Test četiri pitanja i druge etičke i poslovne norme se često promovisu među omladinom koja tek treba da se zaposli. Razgovori o profesijama i diskusije o poslovnim temama su takođe tipični primeri programa klubova za služenje u profesiji.

Bez obzira na način izražavanja Služenja u profesiji, ona predstavlja barjak na osnovu koga Rotarijanci "priznaju vrednost i korist svih profesija" i način na koji oni pokazuju svoje opredeljenje da se pridržavaju "visokih etičkih standarda u svim poslovima i profesijama". Zato je druga Avenija delovanja od fundamentalnog značaja za svaki Rotari klub.

ROTARI ANKE

U mnogim Rotari klubovima širom sveta, supruge Rotarijanaca se od milja zovu "Rotari Anke". Ovaj naziv nije izraz nipodaštavanja, već je nastao kao posledica jednog interesantnog događaja.

Godine 1914. Rotarijanci iz San Franciska ukrcali su se u specijalni voz da bi otputovali na konferenciju Rotarija koja se održavala u Hjustonu. U to vreme, supruge Rotarijanaca retko su ih pratile na putovanja i za svo vreme putovanja jedina žena u celom vozu bila je supruga Rotarijanca Bria Brunije. Na usputnim stanicama su u voz ulazili razni delegati konferencije i prilikom upoznavanja, gđu. Anku Brunije predstavljali su kao Rotarijevu Anku. Ovaj naziv je uskoro skraćen na "Rotari Anku". Pošto su klubovi sa Zapada pozvali Rotarijance da sledeći sastanak održe u San Francisku, napisane su brojne pesme i songovi koji su trebali da budu izvedeni u Hjustonu. Jedan Rotarijanac napisao je pesmicu "Rotari Anka". Po dolasku voza na stanicu u Hjustonu, delegacija je dočekala Rotarijance sa Zapadne obale. Jedan Rotarijanac iz odbora za doček bio je Gaj Gundaker iz Filadelfije čija se supruga takođe zvala Anka. Prilikom izlaska iz voza neko je započeo pesmu "Rotari Anka". Obe dame, Anka Brunije i Anka Gundaker podignute su muškarcima na ramena i pronele su kroz stanicu. Grupi se jako svidela pesma posvećena dvama damama - Ankama. Odmah se izraz koji su od milja dobile dve supruge proširio i na ostale supruge Rotarijanaca i tako se izraz "Rotari Anke" zadržao do današnjeg dana.

Gaj Gundaker je 1923. godine postao predsednik Rotari Internešnala, a Bri Brunije je izabran za predsednika 1952. Tako su prve Rotari Anke postale i "prve dame Rotari Internešnala".

ČAS IZ GEOGRAFIJE ROTARIJA

- ◆ Da li ste znali da je Rotari klub iz Rinoa, Nevada zapadnije od Rotari kluba iz Los Anđelesa, Kalifornija?
- ◆ Da li biste pogodili da se sastanci Rotari kluba u Portlandu, Mejn održavaju južnije od sastanaka klubova u Londonu, Engleska?
- ◆ Da li možete da zamislite da je Rotari klub u Pensakoli, Florida zapadnije od kluba u Ditroitu, Mičigen.
- ◆ Činjenica je da se Rotari klub Kairo, Ilinoj nalazi južno od Ričmonda, Virdžinija.
- ◆ Postoje 69 Rotari klubova koji u svom nazivu imaju reč "Tokio".
- ◆ Rotari klub Noum, Aljaska, nalazi se zapadno od kluba u Honolulu, Havaji, a klub Santiago, Čile nalazi se istočno od Rotari kluba iz Filadelfije, Pensilvanija.
- ◆ Rotari geografi znaju da je skoro svaki klub u Australiji istočno od Rotari kluba u Hong Kongu.
- ◆ Šta je zajedničko Rotari klubovima u Kitu, Ekvador, Libervilu, Gabon, Singapuru i Kampali, Uganda? Pogodili ste ako ste rekli da se svi otprilike nalaze na ekvatoru.
- ◆ Postoje mnogi interesantni odnosi i stvari koje možete naučiti prilikom upoznavanja sa 27.000 klubova širom sveta Rotarija.

MOLITVA NA NEDELJNIM SASTANCIMA

U mnogim Rotari klubovima, pogotovu u zemljama u kojima je jevrejska ili hrišćanska religij najzastupljenija, običaj je da se sastanci započnu prigodnom molitvom ili blagoslovom. Obično se molitve drže bez pominjanja određenih religioznih opredeljenja ili vera.

Rotari je svestan da širom sveta Rotarijanci predstavljaju veliki broj religioznih shvatanja, ideja i vera. Pravo na veroispovest svakog Rotarijanca se u potpunosti poštuje i ništa u Rotariju ne sprečava svakog pojedinca da se ponaša u skladu sa svojim uverenjima.

Na međunarodnim skupštinama i konferencijama uobičajeno je da se održi nema molitva u znak poštovanja prema svim religijama i u duhu tolerancije prema širokom dijapazonu ličnih ubeđenja, tako da svaki pojedinac može da nađe duhovni mir "na svoj način". Inspirativan je čin pridružiti se hiljadama Rotarijanaca u internacionalnoj "nemoj molitvi". Običaj je da svi sastanci Predsedništva ili odbora Rotari Internešnala započnu minutom ćutanja tj. meditacije. Ovim minutom ćutanja Rotari ukazuje poštovanje za vere svih članova koji predstavljaju sve religije sveta.

Pošto je svaki Rotari klub nezavisan, praksa molitve ili blagoslova na nedeljnim sastancima jer stvar izbora svakog kluba - u zavisnosti od običaja i tradicije u toj zemlji, a uz poštovanje veroispovesti svih članova kluba.

ZVANIČNI DIREKTORIJUM

Kako saznati kada se Rotari klub u Tuvumbi, Pondičeri ili Reklinghausenu sastaje? Jednostavno uzmete *Zvanični Direktorijum* Rotari Internešnala. Ova publikacija koja izlazi jednom godišnje i ima otprilike 750 strana sadrži pregršt informacija o Rotarijancima i Rotari klubovima. Dan, vreme i mesto održavanja sastanaka svih 27.000 klubova nalaze se u *Zvaničnom Direktorijumu*. Od kluba u Abenra, Danska do Zvole, u Holandiji, u *Zvaničnom Direktorijumu* se nalaze imena i adrese svih predsednika i sekretara klubova, kao i broj članova kluba i datum osnivanja.

Zvanični Direktorijum takođe sadrži veliki broj informacija o 500 Rotari distrikta, kao i o sastavu i nameni svih Rotari odbora. Takođe su data imena članova trenutnog Predsedništva RI i svih prethodnih Predsedništva. Postoji i lista svih bivših predsednika RI sa pregledom tema koje su oni predlagali. *Zvaničan Direktorijum* daje i veoma koristan spisak hotela širom sveta. *Zvanični direktorijum* se može nabaviti u Svetskom sedištu RI u Evanstonu, Ilinoj po ceni od 9 dolara. On predstavlja odličan vodič za ostvarivanje novih Rotari kontakata prilikom putovanja.

I, već kad smo kod sastanaka, Tuvumba klub sastaje se ponedjeljkom u 18.00 sati, Pondičeri se sastaje srebrom u 19.45, a Reklingshausen ponedjeljkom u 13.00. To je važna informacija, zar ne?

MOGUĆNOSTI ZA DRUŽENJE

Većina Rotarijanaca su uspešni profesionalci i biznismeni upravo zato što umeju da prepoznaju priliku i da je iskoriste. Jednom nedeljno ukazuje se prilika za druženje u Rotariju na sastancima kluba, ali svi članovi ne umeju da prepoznaju ovu pruženu priliku.

Nedeljni sastanci kluba predstavljaju posebnu privilegiju članstva Rotarija. Oni su prilika da se vide članovi i prijatelji, da se upoznaju gosti koje ranije niste poznavali i da se podeli lično prijateljstvo sa drugim članovima.

Rotari klubovi koji su poznati kao "prijateljski klubovi" poštuju veoma jednostavna pravila: Prvo, članovi se podstiču da svaki put sede na nekom drugom mestu. Drugo, Rotarijanci se podstiču da sede pored nekog člana kojeg ne poznaju tako dobro. Treće, članovi pozivaju nove članove ili goste za svoj sto jednostavnom rečenicom: "Pridružite nam se, kod nas ima slobodno mesto".

Četvrto, članovi aktivno razgovaraju sa svima za stolom, a ne jedu u tišini ili razgovaraju samo sa osobom koja sedi pored njih. Peto, Rotarijanci se posebno trude da upoznaju sve članove kluba tako što stupaju u razgovor sa članovima koje ne poznaju.

Ukoliko sa članovi pridržavaju ovih pet jednostavnih pravila, svake nedelje će se stvoriti potpuno nova prilika za druženje. Ubrzo će Rotarijanci shvatiti da je toplo i lično prijateljstvo baza svakog velikog Rotari kluba.

PEVANJE U KLUBU

Heri Ragls bio je peti čovek koji se pridružio Polu Harisu u razgovorima koji su doveli do stvaranja prvog Rotari kluba u Čikagu 1905. godine. Heri je bio čovek koji je voleo da peva, a pevanje je bilo izuzetno popularno krajem prošlog veka. Na jednom od prvih sastanaka male grupe, Heri je skočio na stolicu i zamolio sve prisutne da mu se pridruže u pesmi.

Grupno pevanje je ubrzo postala tradicija na svakom Rotari sastanku. Ovaj običaj se proširio na veliki broj klubova u SAD i dan danas je popularan običaj u veoma različitim zemljama kao što su Australija, Japan, Nigerija, Novi Zeland i Kanada. Neki klubovi pevaju nacionalne pesme kao zvaničan početak svakog sastanka. Grupno pevanje je međutim veoma retko u Rotari klubovima u Evropi, Južnoj Americi i Aziji.

SENIOR ČLANOVI

"Senior članstvo" je vrsta članstva rezervisana za članove koji su godinama bili aktivni u Rotariju i obično se ovo članstvo daje kao znak priznanja. Biti senior član znači da je Rotarijanac bio uključen u aktivnosti kluba duži niz godina.

Rotarijanac automatski postaje "senior" kada odsluži 15 ili više godina u jednom ili više Rotari klubova. Senior član takođe postaje Rotarijanac sa 10 ili više godina "staža" i navršenih 60 godina starosti, ili sa 5 ili više godina "staža" i navršenih 65 godina starosti. Rotarijanac koji je bio na funkciji guvernera distrikta takođe može postati senior član.

Jedna od prednosti senior članstva jeste da ukoliko se senior član preseli u drugi grad on može da se pridruži novom Rotari klubu iako je njegova klasifikacija popunjena. Kada Rotarijanac postane senior član, njegova/njena klasifikacija se oslobađa, tako da nova osoba može da postane član kluba.

Važno je zapamtiti da senior član *nije* klasifikacija, već je to vrsta članstva. Senior član se uvek identifikuje sa njegovom "bivšom klasifikacijom", koja označava njegov posao ili profesiju.

POČASNO ČLANSTVO

Počasno članstvo je jedno od četiri vrste članstva koje pojedinac može da ima u Rotariju. Ova vrsta članstva je najviše priznanje koje Rotari klub daje jednoj osobi i ona se daje samo u izuzetnim slučajevima kada je neki pojedinac posebno zaslužan za doprinos koji je dao Rotariju i zajednici. Počasni član se bira samo na godinu dana i ovo članstvo se mora obnavljati svake godine.

Počasni članovi ne mogu da predlažu nove članove i oni ne moraju da prisustvuju sastancima, niti da plaćaju obaveze klubu.

Veliki broj poznatih šefova država, istraživača, pisaca, muzičara, astronauta i drugih javnih ličnosti su bili počasni članovi Rotari klubova, među kojima i: Švedski Kralj Gustav, engleski Kralj Džordž VI, belgijski Kralj Badouin, marokanski Kralj Hasan III, Sir Vinston Čerčil, humanitarni radnik Albert Svajcer, Čarls Lindberg, kompozitor Jan Sibelius, istraživač Sir Edmund Hilari, Tor Hejerdal, Tomas Edison, Volt Dizni, Bob Houp, dr Albert Sabin, britanski premijer Margaret Tačer i mnogi predsednici SAD. Zaista, oni kojima se daje počasno članstvo su mnogo toga učinili za unapređenje ideala Rotarija.

ČLANSTVO U ROTARI INTERNEŠNALU

Ako biste upitali Rotarijanca da li on ili ona pripadaju Rotari Internešnal, oni bi verovatno bili iznenađeni pitanjem i odgovorili, "Naravno da sam član Rotari Internešnala". Međutim, u ovom konkretnom slučaju, ubeđeni Rotarijanac, formalno posmatrano, ne bi bio u pravu. Nijedan Rotarijanac ne može da bude član Rotari Internešnala!

Objašnjenje ove prividne protivrečnosti je jednostavno. Statutarna dokumenta RI jasno ukazuju da član Rotari Internešnala može biti isključivo Rotari klub. Preko 27.000 klubova pripadaju organizaciji koju nazivamo Rotari Internešnal.

Rotari klub sastoji se od osoba sa neophodnim karakternim kvalifikacijama, dobre reputacije, odgovarajućim poslovnim ili profesionalnim kvalifikacijama, koji se nalaze na rukovodećim mestima. Rotarijanac je deo kluba - a klub je deo Rotari Internešnala. Ova formalna razlika nije očigledna, niti je poznata većini Rotarijanaca i retko kada stvara bilo kakve probleme ili komplikacije. Ona međutim objašnjava zašto Predsedništvo Rotari Internešnala zahteva za ispunjavanjem obaveza, kao i privilegije, adresira na klubove, a ne na Rotarijance kao pojedince.

Ako vas neko pita da li pripadate Rotari Internešnal, najprecizniji odgovor bi glasio: "Ne, ja pripadam Rotari klubu". Ali sumnjam da bi iko mogao da shvati razliku, niti da bi ona bila od nekog značaja.

GUVERNER DISTRIKTA

Guverner Rotari distrikta obavlja veoma važnu funkciju u svetu Rotarija. On ili ona su jedini funkcioner Rotari Internešnala u geografskom regionu koji zovemo distrikt, a koji obično okuplja oko 45 Rotari klubova. Guverneri distrikta, koji su prošli obimnu obuku tokom Međunarodnih skupština, zaduženi su za "kontrolu kvaliteta" u svih 27.000 klubova širom sveta. Oni su odgovorni za održavanje visokih standarda funkcionisanja klubova u distriktu.

Guverner distrikta ima obavezu da zvanično poseti svaki klub u distriktu, ali se pri tom ne smatra "inspektorom". Naprotiv, on ili ona treba da imaju ulogu prijateljskog savetodavca klupskim funkcionerima. Njihova uloga je da daju konstruktivne savete za unapređenje Načela Rotarija u klubovima u distriktu i treba da budu katalizatori u podsticanju programa klubova.

Guverner distrikta je Rotarijanac sa dosta iskustva koji velikodušno volonterski služi kao guverner distrikta godinu dana. Guverner ima bogato znanje o aktualnim programima Rotarija, o njegovim ciljevima, politici i ujedno je ličnost koja je priznata i poznata u svojoj profesiji, zajednici i Rotari klubu. Guverner nadgleda organizaciju novih klubova i ojačava postojeće klubove. On ili ona ima veliki broj specijalnih zaduženja pomoću kojih se osigurava održavanje kvaliteta Rotari klubova u distriktu i odgovoran je za promociju i realizaciju svih programa i aktivnosti koje su preporučili predsednika Rotari Internešnala i Predsedništvo

RI. Guverner planira i rukovodi konferencijom distrikta i organizuje druge specijalne manifestacije.

Svaki guverner distrikta igra veoma važnu ulogu u svetskom funkcionisanju Rotarija. Guverner distrikta je pravi primer **Nesebičnog služenja** jer svoju dužnost obavlja s ljubavlju.

MEĐUNARODNA SKUPŠTINA

Međunarodna skupština se održava svake godine u februaru ili martu mesecu sa ciljem da kandidate za guvernera distrikta iz celog sveta pripremi za ovu funkciju koju preuzimaju 1. jula. U pratnji svojih supružnika, budući guverneri pridružuju se brojnim iskusnim Rotarijancima na seminarima koji traju nedelju dana. Na skupštini oni se upoznaju i sa rotarijancem koji će biti predsednik RI za vreme njihovog mandata kao guvernera i saznaju koja će biti tema RI za sledeću godinu. Ova tema će biti centar oko koga će oni, kao novi guverneri distrikta, organizovati konferencije distrikta.

Prva Međunarodna skupština održana je 1919. godine u Čikagu, Ilinoj, SAD. Sledeće skupštine održavane su u Lejk Plasidu, NJujork, Boka Raton, Florida i Nešvil, Tenesi. U skorije vreme skupštine su održane u Anahajmu, Kalifornija. Međutim, bez obzira na mesto održavanja, poruka na tabli koja se nalazi iznad sale za plenarnu sednicu nije se menjala godinama. Ona glasi: "Uđi da bi učio... izađi da bi služio".

SKUPŠTINA DISTRIKTA

Imajući u vidu smenu rukovodstva Rotarija koja se dešava svake godine, posebna pažnja posvećuje se obučavanju lidera klubova kako bi mogli da obavljaju neophodne zadatke u svih 27.000 klubova. Kada je reč o treningu, godišnja skupština distrikta je najvažniji događaj u svakom distriktu.

Skupština distrikta motiviše, inspiriše, informiše i daje nove ideje funkcionerima klubova, članovima predsedništva i ključnim predstavnicima odbora klubova. Neki od najiskusnijih lidera u distriktu predsedavaju diskusijama u kojima se obrađuju sva pitanja vezana za rukovođenje klubom i realizacijom projekata. Skupština pruža svim učesnicima vredne ideje koje mogu klub učiniti efikasnijim i interesantnijim. Obično je osam do deset učesnika iz svakog kluba pozvano da prisustvuje seminarima na skupštini.

Drugi važan događaj na skupštini distrikta je pregled koji daje budući guverner distrikta o programskoj temi koju je izabrao novi RI predsednik. Ciljevi distrikta se formulišu i prave se planovi za njihovu realizaciju.

Uspeh Rotari kluba često zavisi od zastupljenosti i učešća članova tog kluba na godišnjoj skupštini distrikta.

KONFERENCIJA DISTRIKTA

Većina Rotarijanaca nikada nije prisustvovala konferenciji distrikta. Oni nisu imali čast da prisustvuju manifestaciji koja je verovatno najzabavnija i koja najviše ispunjava jednog Rotarijanca.

Konferencija distrikta je događaj otvoren za sve članove klubova i za njihove supruge. To nije manifestacija rezervisana samo za funkcionere kluba ili članove odbora. Cilj konferencije distrikta je druženje, zabava, inspirativni govori i diskusije koje daju dodatni smisao članstvu u Rotariju. Svaka osoba koja prisustvuje konferenciji distrikta će otkriti da biti Rotarijanac još više ispunjava pojedinca kada doživi nešto novo, kada upozna nove ljude na konferenciji. Oni koji jednom dođu na konferenciju vraćaju se iz godine u godinu.

Svaki od 500 Rotari distrikta organizuje godišnju konferenciju. Po mišljenju RI ovi sastanci su toliko značajni da RI predsednik bira iskusnog Rotarijanca kao svog specijalnog izaslanika koji prisustvuje i govori na svakoj konferenciji. Program uvek uključuje različite zabavne tačke, interesantne diskusije i inspirativne programe.

Jedan od neočekivanih koristi koja se dobija prisustvovanjem na konferenciji distrikta je prilika da se upoznaju članovi istog kluba u jednoj opuštenoj i

neformalnoj atmosferi. Dugogodišnja prijateljstva nastaju kao posledica druženja na konferencijama distrikta.

SEMINAR OBUKE ZA IZABRANOG PREDSEDNIKA

Pravilnik Rotari Internešnala predviđa da kandidati za guvernera svakog distrikta, u saradnji sa aktuelnim guvernerom, početkom godine zakažu i održe seminar obuke za buduće predsednike klubova distrikta. Ovi seminari obuke u trajanju od dva do tri dana koje pohađaju izabrani predsednici poznati su pod akronimom PETS (President-elect Training Seminars). Cilj seminara je da motivišu i obuče buduće predsednike klubova u izvršavanju dužnosti koje će preuzeti 1. jula. Među predmetima koji se obrađuju na seminarima nalaze se i realizacija RI teme za predstojeću godinu, kao i informacije o novim i tekućim programima RI. Na seminarima se takođe razmatraju teme o funkcionisanju distrikta, planiranju programa kluba i distrikta i organizovanju drugih aktivnosti u novoj godini. Kako sastaviti budžet, kako najbolje iskoristiti vreme, kako osvežiti rad klubova novim idejama - ovo su samo neka od pitanja na koja izabrani predsednici dobijaju odgovore na PETS seminarima distrikta. U nekim delovima sveta seminari se održavaju za više distrikta istovremeno.

RAZMENA OMLADINE

Razmena omladine je jedan od najpopularnijih programa Rotarija. NJegov cilj je promovisanje razumevanja i mira u svetu kroz stvaranje trajnih prijateljstava među omladinom. Ovaj program je započeo 1939. godine kada je organizovan veliki program razmene omladine između Kalifornije i Latinske Amerike. Od tada se program proširio na ceo svet. Poslednjih godina preko 7.000 mladih godišnje učestvuje u programu razmene omladine koji sponzorise Rotari.

Program razmene mladih koristan je ne samo za gimnazijalce koji u njemu učestvuju, već i za porodice domaćina, klubove sponzore, gimnazije domaćine i za celu zajednicu. Učesnici programa razmene pružaju svojim vršnjacima gimnazijalcima odličnu priliku da nešto nauče o običajima, jeziku, tradiciji i porodičnom životu drugih zemalja.

Razmena omladine nudi mladim ljudima nove mogućnosti i bogato iskustvo time što im se pruža prilika da vide neki drugi deo sveta. Učenici obično provedu celu školsku godinu u inostranstvu, iako neki klubovi i distrikti sponzorise i kraće programe razmene u trajanju od nekoliko nedelja ili meseci.

Negde oko 36% Rotari programa Razmene mladih sponzorise klubovi iz SAD i Kanade (bilo u svojstvu domaćina ili finasiranja školovanja svojih državljana). 40% sponzorstva dolazi iz evropskih klubova, 12 % iz Australije i Novog Zelanda. Azijski klubovi doprinose sa 5%, a latinoamerički sa 7 %. Preko 70% svih Rotari distrikta učestvuje u aktivnostima programa Razmene omladine.

Razmena omladine je program koji se toplo preporučuje svim Rotari klubovima kao jedna od praktičnih aktivnosti za unapređenje razumevanja, dobre volje i mira u svetu.

BEZ LIČNIH PRIVILEGIJA

Često prijatelji pitaju da li Rotarijanci dobijaju posebne poslovne beneficije zahvaljujući članstvu u Rotariju. Da li Rotarijanci treba da očekuju poseban popust ili neku drugu privilegiju zato što posluju sa kolegom Rotarijancem?

Odgovor je sasvim jasan: "ne". *Priručnik o procedurama* Rotarija jasno ističe stav Rotarija vezan za ovo pitanje. Politika koju je usvojilo Predsedništvo RI još 1933. godine jeste da "Rotarijanac ne treba da očekuje, a još manje sme da traži, veću pažnju ili privilegije od kolege Rotarijanca nego što bi ovaj dao bilo kom poslovnom ili profesionalnom partneru sa kojim ima poslovne veze". Pre više od 50 godina ovaj koncept formulisan je ovako: "pravi prijatelji ne traže ništa jedan od drugoga i svaka zloupotreba prijateljskog poverenja zarad profita je stran duhu Rotarija".

Ipak, ako novi poslovi ili proširenje poslova nastane kao prirodna posledica prijateljstva koji je nastao u Rotariju,

to je isto kao i da se takav razvoj situacije desio i izvan Rotarija, tako da se on ne smatra kršenjem etičkih principa Rotarija.

Važno je zapamtiti da je osnovni cilj članstva u Rotariju taj da se svakom članu pruži mogućnost da služi drugima i da članstvo ne treba koristiti kao sredstvo za ličnu dobit ili posebne privilegije.

"SVAKI ROTARIJANAC JE PRIMER ZA OMLADINU"

U velikom broju zvaničnih publikacija Rotari Internešnala koji govore o mladim ljudima, može se naći slogan koji glasi - "Svaki Rotarijanac je primer za omladinu". Ovaj slogan usvojilo je 1949. godine Predsedništvo Rotari Internešnala kao izraz opredeljenja Rotarija da pomogne deci i mladim ljudima kroz rad klubova u zajednicama. Pomoć mladim ljudima je dugo godina veoma važan deo Rotari programa.

Programi pomoći mladim ljudima realizuju se na različite načine širom sveta. Rotarijanci sponzorišu izviđače, atletske timove, centre za hendikepiranu decu, bezbednosne patrole u školama, letnje kampove, centre za rekreaciju, klinike za bezbednu vožnju, sajmove, centre za brigu o deci i dečije bolnice. Mnogi klubovi organizuju kurseve za profesionalnu orijentaciju, osnivaju programe za zapošljavanje mladih i promovišu korišćenje Testa četiri pitanja. Sve prisutniji su i programi Rotarija koji se bave prevencijom narkomanije i alkoholizma.

U svakoj od ovih aktivnosti Rotarijancima se pruža mogućnost da služe kao uzori mladićima i devojkama u svojim zajednicama. Služenje drugih uči se posmatranjem. Na svom putu odrastanja, mladi će, nadamo se naučiti da služe druge, tako da će u budućnosti oni pomagati deci i omladini na istom putu.

Slogan koji je prihvaćen pre više od 40 godina je danas isto toliko važan kao i u prošlosti. On predstavlja izazov nad kojim se treba zamisliti: "Svaki Rotarijanac je primer za omladinu".

SLUŽENJE SVETSKOJ ZAJEDNICI

Služenje svetskoj zajednici je program Rotarija u kome klub ili distrikt jedne zemlje pruža humanitarnu pomoć klubu u drugoj zemlji. Obično se pomoć upućuje u zemlju u razvoju gde će Rotari projekat rezultirati povećanjem životnog standarda i kvaliteta života. Krajnji cilj Služenja svetskoj zajednici jeste unapređenje dobre volje i razumevanja među narodima sveta.

Jedan od važnih načina na koji se može identifikovati klub u nekom delu sveta kome je potrebna pomoć u realizaciji nekog projekta jeste putem Projekata razmene. Projekti razmene su u stvari spisak vrednih projekata u zemljama u razvoju. Spisak sa projektima objedinjuje se u sekretarijatu RI u Evanstonu i svaki klub ga može dobiti. Spisak daje kratak opis projekta, procenjena potrebna sredstva i daje imena kontakt osoba.

Klubovi kojima je potrebna pomoć ili koji traže drugi klub koji bi im pomogao u humanitarnom projektu, kao što je izgradnja klinike, škole, bolnice, bunara, biblioteke ili učešće u nekoj drugoj aktivnosti mogu registrovati svoje potrebe u sekretarijatu i biće unešene u spisak. Klubovi koji bi želeli da realizuju projekat Služenja svetskoj zajednici mogu lako da pregledaju spisak projekata registrovnog u Projektu razmene. Na taj način, razmena predstavlja praktičan način da poveže potrebe sa sredstvima.

Svakom Rotari klubu preporučuje se da svake godine realizuje projekat Služenja svetske zajednice. Spisak Projekata razmene je odličan način da se sazna gde postoji potreba za pomoć, da se informiše o vrsti projekta i da se uspostavi saradnja sa klubom iz regiona u razvoju. Tada samo preostaje da se "bacimo na posao" da bi se projekat realizovao uz istovremeno građenje mostova prijateljstva i razumevanja među ljudima u svetu.

ŽENSKE GRUPE KOJE SARADUJU SA ROTARIJEM

Neki od važnih programa Rotarija ne realizuju sami Rotarijanci. Ovo se dešava zato što su mnogi projekti sponzorisani od strane organizacija supruga Rotarija ili

ženske rodbine koje su povezane sa Rotari klubovima širom sveta.

Ženske grupe - često zvane Žene Rotarija, klubovi Rotari Anki, Las Damas de Rotary, Rotari supruge ili, jedna od zvaničnijih organizacija koja se zove Inner NJheel (Unutrašnji krug) - godišnje sprovode na stotine vrednih projekata humanitarne pomoći u svojim zajednicama. Ženske grupe osnivaju škole, klinike za bebe, centre za distribuciju hrane i odeće, bolnice, domove za stara lica i druge aktivnosti i one su često volonteri koji svaki dan rade u centrima za brigu o deci čije su majke zaposlene ili koji pomažu u prikupljanju sredstava za Razmenu omladine. Obično ženske grupe dopunjavaju programe služenja koji se realizuju u lokalnim Rotari klubovima. Mnoge ženske grupe aktivno vode projekte međunarodnog služenja, kao i lokalne projekte.

Predsedništvo RI je 1984. godine odalo priznanje izvanrednom doprinosu u služenju i druženju u klubovima i organizacijama ženske rodbine Rotarijanaca i dao je preporuku svim Rotari klubovima da podržavaju ovakve neformalne organizacije.

PROGRAM FUNKCIONALNOG OPISMEJAVANJA

Procenjeno je da je milijarda ljudi - jedna četvrtina svetskog stanovništva - nepismena. Nepismenost odraslih i dece je opšti problem i u industrijalizovanim zemljama i u zemljama u razvoju. Svake godine broj nepismenih odraslih osoba raste za 25 miliona! U SAD, jedna četvrtina ukupne populacije smatra se funkcionalno nepismenom.

Tragedija nepismenosti je u tome da te osobe gube svoju ličnu samostalnost i postaju žrtve beskrupulozne manipulacije, zapadaju u materijalno i duhovno siromaštvo bez kojeg nema smislenog življenja. Nepismenost takođe predstavlja veliku prepreku za ekonomski, politički, društveni i lični razvoj. Ona stvara barijeru za međunarodno razumevanje, saradnju i mir u svetu.

Opismejavanje je još 1978. godine postavljen kao jedan od prioriteta programa Rotarijevog tzv. 3-H (glad, zdravstvo i humanost) odbora. Bespovratna pomoć koja se dodeljuje kao deo ovog programa je već u prvoj fazi finansirala izvrsnu studiju o pitanjima pismenosti u svetu. Publikacija koju je spozorisao Rotari pod nazivom *Pravo na čitanje* je delo Eve Malmkist, bivšeg guvernera distrikta iz Linkopinga, Švedska, priznatog stručnjak iz oblasti čitanja i obrazovanja. Ova knjiga bila je preteča velikog Rotari programa za promovisanje opismejavanja.

Godine 1985. Predsedništvo RI objavilo je desetogodišnji prioritet u programima opismejavanja odraslih. 1992. ovaj prioritet je produžen do 2000. godine. Mnogi Rotari klubovi pažljivo razmatraju potrebe za opismejavanjem u svojim zajednicama. Neki klubovi obezbeđuju osnovnu literaturu za učenje čitanja. Drugi osnivaju i podržavaju klinike za čitanje i učenje jezika, volonterski drže kurseve i kupuju neophodnu literaturu. Rotarijanci mogu da odigraju izuzetno važnu ulogu u svojim zajednicama i u zemljama u razvoju time što promovišu projekte koji će otvoriti bezbroj mogućnosti osobama koje nauče da čitaju.

BRIGA ZA STARA LICA

Jedna od oblasti koja je trenutno u prioritetu Rotari klubova jeste pružanje "novih mogućnosti za stara lica". Godine 1990. Predsedništvo RI preporučilo je Rotarijancima da identifikuju nove projekte koji će pomoći starim licima tako što će ih angažovati u aktivnostima koje sprovode zajedno sa mladim osobama, integrisati stara lica u zajednicu i na radnom mestu. Godinu dana kasnije, Predsedništvo je snažno preporučilo da se što više koristi pristup rada "sa" starim licima, a ne samo "za" njih.

Sa značajnim povećanjem broja starih lica u ukupnoj svetskoj populaciji, potrebe starih lica sve više dolaze do izražaja. Sa starošću, ljudima je sve potrebnije da zadrže svoju ličnu samostalnost i da u najvećoj mogućoj meri sami upravljaju svojim životom.

Mnogi Rotari klubovi ispituju načine da služe starijim osobama koji se suočavaju sa problemima zdravstvene prirode, samoćom, slabom ishranom, teškoćama u kretanju i obavljanju svakodnevnih aktivnosti, gubitkom porodičnih veza, smanjenim mogućnostima za

rekreaciju, nezadovoljavajućim smeštajem i nedovoljnom informisanošću o postojećim društvenim agencijama za hitne intervencije.

MEĐUNARODNE KONFERENCIJE

Svakog maja ili juna, Rotari Internešnal organizuje svetsku konferenciju sa ciljem da "motiviše, inspiriše i informiše Rotarijance na međunarodnom nivou". Konferencija, koja se ne može održati u istoj zemlji više od dve godine za redom, predstavlja godišnji sastanak organizacije na kojoj se razmatraju poslovna pitanja. Planiranje konferencije se obično vrši 4 ili 5 godina unapred.

RI konferencije održane su u Kalgariju, Kanada 1996., Glazgovu, Škotska 1997., Indijanapolis, Indijana, SAD 1998. Predsedništvo RI odlučuje o generalnoj lokaciji, a potom gradovi daju svoje predloge. Konferencije su zaista međunarodni događaj na kome pristustvuje između 15.000 i 20.000 Rotarijanaca i gostiju. Svi članovi Rotarija bi trebalo da se potrudu da prisustvuju na RI međunarodnoj konveciji da bi otkrili pravi međunarodni karakter Rotarija. Ovo je iskustvo koje se nikada ne zaboravlja.

REGIONALNE KONFERENCIJE

Rotarijanci mogu povremeno da pročitaju u promotivnim materijalima najavu o održavanju regionalne konferencije negde u svetu. Ove konferencije su slične godišnjim konferencijama Rotari Internešnala, ali je broj učesnika obično manji i organizuje se u određenom regionu za Rotarijance i njihove goste. Mesta održavanja ovih konferencija su obično dosta udaljena od mesta gde se organizuju međunarodne konferencije.

Cilj regionalne konferencije je da razvije i promoviše ostvarivanje poznanstava, prijateljstava i razumevanja među učesnicima. Konferencija predstavlja forum za diskusije i razmenu ideja o Rotariju i o međunarodnim pitanjima vezanim za taj geografski region.

Na regionalnim konferencijama obično učestvuje između dve i tri hiljade ljudi i one se, pošto se smatraju specijalnim događajima, ne nalaze na kalendaru redovnih Rotari aktivnosti. Konferencije se organizuju povremeno, u zavisnosti od potreba koju imaju lideri Rotarija u određenom regionu. Veliki deo organizacionih aktivnosti obavlja Sekretarijat RI.

Iako se ne ulaže neki poseban napor da regionalnoj konferenciji prisustvuju i Rotarijanci iz drugih regiona, članovi iz svih delova sveta su dobrodošli. Prisustvovanje konferenciji drugog regiona je prijatno i osvežavajuće iskustvo. Ovo je još jedan vid međunarodnog druženja u Rotariju.

MEĐUDRŽAVNI ODBORI

Godine 1931. Rotarijanci u Francuskoj i Nemačkoj organizovali su "petit comite", malu grupu, sa ciljem razvijanja boljih odnosa između naroda ove dve susedne zemlje. Od tada, Rotarijanci širom Evrope prednjačili su u stvaranju Međudržavnih odbora koji podstiču kontakte između Rotarijanaca i Rotari klubova iz različitih zemalja.

Međudržavni odbori danas postoje u mnogim delovima sveta i putem njih se promoviše prijateljstvo, saraduje na projektima Služenja svetskoj zajednici, programima razmene studenata i na drugim aktivnostima koje podstiču bolje razumevanje među narodima. Ovi odbori često sponzorišu posete Rotarijanaca i njihovih supruga drugim zemljama i organizuju sastanke gradova iz različitih zemalja ili konferencije.

Ponekad se međudržavni odbori organizuju i između zemalja koje su jako udaljene sa ciljem njihovog zbližavanja i druženja. Međudržavni odbori koordiniraju svoje aktivnosti sa guvernerom distrikta u njihovim zemljama i služe kao savetodavna tela distriktima i klubovima.

Merđudržavni odbori su još jedan od načina kroz koji Rotari klubovi i Rotarijanci mogu da ispune obaveze koje su date u četvrtoj Aveniji delovanja - izgradnju razumevanja, dobre volje i mira u svetu.

RIBI

Struktura Rotari Internešnala u Velikoj Britaniji i Irskoj (RIBI) predstavlja interesantno poglavlje u našoj istoriji. Godine 1914., kada se Rotari proširio dalje od atlantskog okeana i stigao u Veliku Britaniju i Irsku, osnovana je Britanska organizacija Rotari klubova kao deo Međunarodne organizacije Rotari klubova. Za vreme I svetskog rata bilo je malo kontakata između međunarodnih klubova, a britanska organizacija je održavala na okupu mali broj klubova u Velikoj Britaniji i u još nekim evropskim zajednicama.

Posle rata, 1922. godine, usvojen je novi Statut RI u kome je odlučeno da svaka zemlja koja ima 25 klubova može da postane "teritorijalna jedinica", da ima svog predstavnika u Predsedništvu RI i da uživa još neke povlastice. Klubovi u Velikoj Britaniji i Irskoj odmah su zatražili i dobili status "teritorijalne jedinice". Nijedan druga grupa na svetu nije zatražila dobijanje ovog statusa.

Godine 1927. Rotari Internešnal ukinuo je koncept teritorijalnih jedinica i organizovao je Rotari klubove kao "oblasti" u svetu. Međutim, sva "prava, privilegije i povlastice koje proističu iz statusa teritorijalne jedinice" ostaju na snazi za uvek. Shodno tome, pošto je RIBI jedina teritorijalna jedinica koja je postojala, ona je nastavila da funkcioniše kao nezavisna jedinica u okviru Rotari Internešnala podložna nekim odredbama RI Statuta.

Forma administracije RIBI je jedinstvena i prilagođena Velikoj Britaniji i Irskoj zbog jezika, geografskog položaja, tradicije i običaja. Zbog istorije nastajanja, RIBI ima nešto drugačiju administrativnu strukturu od svih ostalih Rotari klubova i distrikta na svetu, iako je punopravni član Rotari Internešnala.

PRAVNI SAVET

U prošlosti su se izmene na Pravilnik ili Statut RI predlagali na godišnjim konferencijama na kojima bi se glasanjem odlučivalo o njihovom usvajanju. Sa povećanjem broja učesnika, otvorene diskusije su postajale sve komplikovanije, tako da je 1934. osnovan Pravni savet kao savetodavno telo koje analizira i diskutuje o predlozima pre nego što se oni stavljaju na glasanje na konferencijama.

Najzad, na Konferenciji u Atlanti održanoj 1970. godine odlučeno je da Pravni savet postane zakonodavno odnosno parlamentarno telo Rotarija. Savet se sastoji od jednog delegata iz svakog Rotari distrikta i nekoliko edž-oficio članova. Dogovoreno je da se Pravni savet sastaje svake tri godine u vremenu kada se ne održava Rotari konferencija.

Savet se poslednji put sastao 1998. godine i njegov zadatak je bio da razmotri i donese odluku o svim "zakonskim izmenama" koje su predložene za unosenje u Pravilnik ili Statut, kao i o "rezolucijama" kojima se vrše izmene Rotari politike i procedura. Predloge mogu davati svi Rotari klubovi, distrikti ili Predsedništvo RI. Odluke saveta razmatraju svi Rotari klubovi na svetu pre nego što one postanu konačne. Ukoliko klubovi koji skupe 10% glasova nisu zadovoljni odlukom saveta, ta odluka se poništava i ponovo se stavlja na razmatranje na sledećoj konferenciji.

Pravni savet obezbeđuje članstvu Rotarija demokratsku proceduru za donošenje zakonskih izmena vezanih za rad Rotari Internešnala.

UDRUŽENJA ZA REKREACIJU I PROFESIONALNU SARADNJU

Od skupljanja maraka do testiranja vina, hobiji Rotarijanaca su raznoliki koliko i samo članstvo. Ipak, s obzirom da ima više od milion Rotarijanaca širom sveta, sasvim je sigurno da će jedan radio-amater ili šahista naći kolegu sa istim interesovanjem. Ipak, članove ovog udruženja ne spaja samo zajedničko interesovanje za sportsko ronjenje ili Esperanto; njih spaja i zajedničko interesovanje za druženje, služenje i podsticanje razumevanja i mira u svetu. Stoga nije ni čudo što Međunarodno skijaško udruženje Rotarijanaca profit dobijen od organizacija ski manifestacija dobrovoljno daje Rotari Fondaciji ili što Leteći Rotarijanci pomažu u prevoženju medicinskog osoblja i opreme.

Dovoljno je samo pogledati udruženja za profesionalnu saradnju da bi se videla razlika između njih i rekreativaca. Rotarijanci udruženi po osnovu zajedničkih profesionalnih interesa u oblastima kao što su menadžment u bolnicama ili finansije i bankarstvo, jasno su opredeljeni za služenje u profesiji isto toliko koliko i za međunarodno druženje. Članovi razmenjuju tehničke informacije i nalaze načina da svoju stručnost stave u službu ne samo svojih zajednica i zemalja, nego i svoje profesije. Na primer, Udruženje međunarodnih oftamologa organizovao je stručni seminar na temu hirurgije oka u zemljama u razvoju.

RAZMENA ROTARI PRIJATELJSTAVA

Jedan od interesantnih Rotari programa je Razmena Rotari prijateljstava. Ovaj program je započeo 1981. godine i ima za cilj upoznavanje Rotarijanaca i njihovih supruga sa drugim Rotarijanskim porodicama širom sveta. Ova razmena se može odvijati na nivou klubova ili distrikta.

Ideja je da nekoliko parova Rotarijanaca putuju u drugu zemlju na Razmenu Rotari prijateljstava, a da kasnije domaćini doputuju u zemlju gostiju. Posle uspešnog pilot istraživanja, Razmena Rotari prijateljstava je postao stalni program Rotarija.

Razmena Rotari prijateljstava se često poredi sa Razmenom studijskih grupa koju organizuje Rotari Fondacija. Razlika je u tome što Rotarijanci supružnici sami snose troškove međudržavnog druženja. Vrata prijateljstava otvaraju se na način koji se ne može doživeti nigde osim u Rotariju.

Rotarijanci koji su željni neobičnog odmora i novih iskustava u sticanju prijatelja treba da se raspitaju o programu Razmene Rotari prijateljstava. Očekuju ih neke neobične avanture!

PRIZNANJA ROTARIJA ZA MLADE LIDERE ROTARY YOUTH LEADERSHIP ANJARDS (RYLA)

Svakog leta hiljade mladih ljudi bude izabereano da pohađa kamp ili seminar za lidere koje Rotari sponzorise u SAD, Australiji, Kanadi, Indiji, Francuskoj, Argentini, Koreji i mnogim drugim zemljama. U neformalnoj atmosferi, u prirodi, 50 - 75 izuzetnih mladih ljudi provodi nedelju dana pohađajući izazovan program u okviru koga se vode diskusije, slušaju zanimljiva predavanja iz oblasti liderstva i odigravaju razne društvenim aktivnostima, sve u cilju razvijanja ličnog integriteta, liderskih sposobnosti i građanskih normi. Zvaničan naziv ovog programa jeste Priznanje Rotarija za mlade lidere (RYLA), iako se ove aktivnosti ponekad nazivaju i Kamp Rojal, Kamp Poduhvat, Seminari za mlade lidere, omladinske konferencije, itd.

RYLA programi započeti su u Australiji 1959. godine kada su mladi ljudi iz države Kvinslend izabrani za doček Princeze Aleksandre, mlade rođake Kraljice Elizabete II. Rotarijanci iz Brizbejna koji su učesnicima bili domaćini bili su impresionirani kvalitetom mladih lidera. Odlučeno je da se ovi mladi lideri okupljaju svake godine na nedelju dana društvenih, kulturnih i obrazovnih aktivnosti. RYLA program je postepeno rastao i proširio se na sve Rotari distrikte u Australiji i Novom Zelandu. Godine 1971., Predsedništvo RI usvojilo je RYLA kao zvaničan program Rotari Internešnala.

ROTARI MISIJA NA SELU ROTARY VILLAGE CORPS

U širokoj paleti svetskih aktivnosti služenja, Rotari misija na selu je jedan od novijih Rotari programa. Ovu novu vrstu programa samo-pomoći na lokalnom nivou inicirao je M.A.T. Kaparas, predsednik RI 1986. godine sa namerom da poboljša kvalitet života na selu ili u gradskim zajednicama. Često se dešava da postoji višak radne snage na selu, ali ne postoji organizovana snaga koja bi taj potencijal usmerio u projekte od koristi za zajednicu.

Rotari misiju na selu i Rotari misiju u gradu čini grupa ljudi koji nisu članovi Rotarija, ali koji su sponzorisani od strane Rotari klubova. Grupa se sastoji od ljudi koji su voljni da pomognu svojoj zajednici realizacijom konkretnih projekata. Članovi Rotarija pružaju savetodavne usluge,

pomažu u organizaciji i daju skromnu materijalnu podršku Rotari misiji na selu koja zauzvrat obezbeđuje ljude koji će raditi na projektu. Na taj način Rotari misija na selu otvara potpuno nove mogućnosti za Rotarijance koji pomažu zajednicama gde su preko potrebni.

Rotari misija u gradu se uglavnom organizuje u siromašnim gradskim četvrtima u kojima je ljudima potrebna organizaciona i menadžment podrška Rotarijanaca za realizaciju projekata samo-pomoći.

Rotari misija na selu daje potpuno novu dimenziju konceptu služenja radi poboljšanja kvaliteta života ljudi.

ROTARI VOLONTERI

Možete ih videti kako rade u izbegličkim kampovima, udaljenim klinikama, provizornim bolnicama i primitivnim selima. Iako su mnogi od njih lekari ili zubari, ima ih iz svih struka. Oni su Rotari volonteri.

Program Rotari volontera otvoren je za Rotarijance, Rotaraktovce, članove Fondacije - čak i za one koji nisu članovi Rotarija. Oni koji žele da služe u inostranstvu treba da popune Formular za registraciju volontera koji se može dobiti kod Sekretara koji opslužuje region. Oni takođe moraju da dobiju poziv za volontiranje od Rotari kluba - domaćina. Postoji više izvora informacija o mogućnostima za volontiranje.

Program Rotari volontera pripada širem programu Služenja u profesiji na nivou kluba i na nivou distrikta. Učesnici moraju da budu spremni da se angažuju na period od najmanje mesec dana. Rotari Fondacija ponekad obezbeđuje sredstva za pokrivanje troškova avio prevoza i skromnih troškova života za vreme angažovanja Rotari volontera. Volonteri ne dobijaju platu niti honorar za svoj rad. Rotari volonteri su tokom godina putovali u skoro sto zemalja da bi dali svoj doprinos kroz uloženo vreme i stručnost.

INTERAKT

Interakt je Rotarijev program za mlade koji je nastao 1962. godine po odluci Predsedništva RI. Prvi Interakt klub je osnovan od strane Rotari kluba u Melburnu, Florida. Interakt klubovi pružaju mogućnosti mladima i devojkama gimnazijskog uzrasta da rade zajedno u atmosferi prijateljstva i međunarodnog služenja. Izraz "Interakt" nastao je od "inter" tj. internacionalan i "akt" tj. aktivnosti. Svaki Interakt klub je sponzorisan i nadgledan od strane Rotari kluba i mora da pravi godišnje planove za delovanje u školi, zajednici i u svetu.

Danas ima preko 3.300 Interakt klubova sa skoro 75.000 članova u 74 zemlje. "Interaktovci" stiču liderske sposobnosti i iskustvo u realizaciji projekata i na taj način uče o satisfakciji koja se dobija kada se pomaže drugima. Jedan od osnovnih ciljeva Interakta je pružanje mogućnosti mladim ljudima da razumeju jedni druge i da podstiču dobru volju među mladima širom sveta.

ROTARAKT

Posle uspeha koji su imali Interakt klubovi organizovani za mlade srednjo-školskog uzrasta 60-tih godina, Predsedništvo RI je 1968. osnovalo Rotarakt. Ova nova organizacija imala je za cilj promovisanje odgovornosti građana i davanja podrške mladim ljudima sa liderskim sposobnostima u uzrastu između 18 i 30 godina. Prvi Rotarakt klub osnovao je Rotari klub Šarlot Sever iz Šarlota, Severna Kalifornija. 1995. bilo je preko 113.500 članova u skoro 5.000 Rotarakt klubova u 114 zemalja.

Rotarakt klubovi ističu važnost lične odgovornosti kao osnove za lični uspeh i učešće u životu zajednice. Svaki klub sponzorise godišnji projekat kojim promovise visoke etičke standarde u poslovnom i profesionalnom životu. Rotarakt takođe pruža mogućnosti koje vode ka boljem međunarodnom razumevanju i dobroj volji među ljudima. Rotaraktovci učestvuju u mnogobrojnim društvenim aktivnostima kao i u programima za poboljšanje života u njihovoj zajednici. Rotarakt klubovi mogu da postoje samo ako su stalno sponzorisani, vođeni i savetovani od strane

Rotari kluba. Programi Rotarakta grade se oko motoa "prijateljstvo kroz služenje".

ROTARI PLATFORMA NA PARADI RUŽA

Platforma Rotari Internešnala za godišnje Takmičenje u paradi ruža je sigurno najveći projekat odnosa s javnošću koji su realizovali Rotari klubovi SAD i Kanade. Od 1924. godine, Rotari platforma je 18 puta učestvovala na paradi i to svake godine od 1981.

Televizijski prenos čuvene parada koja se održava u Pasadeni, Kalifornija prati 125 miliona ljudi širom sveta.

Sredstva za izgradnju Rotari platforme za paradu daju se u vidu dobrovoljnih priloga Rotarijanaca iz klubova u SAD i Kanadi. Cena projektovanja, izgradnje i prekrivanja platforme cvećem iznosi najmanje 120.000 dolara.

Rotari odbor sastavljen od članova iz više distrikta Južne Kalifornije koordinira planove vezane za Rotari platformu i ulaze na stotine dobrovoljnih sati rada. Izgled Rotari platforme mora da odražava temu Rotarija za tu godinu, tj. temu vezanu za jedan od svetskih programa služenja Rotari Internešnala.

Svake Nove Godine, Rotarijanci sa ponosom gledaju svoju atraktivnu platformu i svesni su doprinosa koji su dali za njegovu izgradnju, pa makar to bio samo dolar ili dva da bi se realizovao ovaj predivni projekat odnosa s javnošću.

I JOŠ NEKOLIKO ROTARI "PRVENACA"

- ♦ Rotari je prvi put uručio "Priznanje za izuzetno dostignuće" 1969. godine klubovima koji su realizovali izuzetne projekte iz oblasti međunarodnog služenja ili služenja zajednici.
- ♦ Rotarijev prvi Interakt klub organizovan je u Melburnu, Florida 1962. godine. Danas u svetu postoji 7.200 Interakt klubova u 88 zemalja.
- ♦ Rotarijeva prva konferencija na Južnoj Hemisferi održana je u Rio de Žaneiru, Brazil, 1948.
- ♦ Rotari je dobio autorska prava za Test četiri pitanja 1954. Godine, kada je njegov autor, Herbert Tejlor, postao predsednik Rotari Internešnala.
- ♦ Prvi projekat Služenja zajednici realizovali su čikaški Rotarijanci 1907. godine. Projekat je bio da se napravi prihvatilište u gradskoj skupštini.
- ♦ 1964.-65. je bila prva godina kada je Rotari Fondacija primila priloge u visini od milion dolara. Danas Fondacija prikuplja preko 45 miliona dolara godišnje. Prilozi od 1917. do danas prevazilaze 750 miliona dolara.
- ♦ Rotarijev prvi poziv za pomoć ugroženim ljudima bio je 1913. godine kada je 25.000 dolara prikupljeno u vidu humanitarne pomoći zbog poplava u Ohaju i Indijani.
- ♦ Moto Rotarija "Najviše dobija onaj koji najviše pruža" prvi put je izrečen na prvoj konferenciji Rotarija u Čikagu 1910. godine.

GENERALNI SEKRETAR RI

Generalni sekretar RI, kao najviši profesionalni funkcioner Rotarija je zadužen za svakodnevno funkcionisanje Rotari Internešnala. Iako generalni sekretar odgovara Predsedništvu RI i njegovom predsedniku, on je taj koji rukovodi štabom od 500 zaposlenih koji čine Sekretarijat Rotari Internešnala.

Generalni sekretar služi i kao sekretar Predsedništva, a istovremeno je i izvršni direktor i finansijski funkcioner Rotari Fondacije. On je za svoj rad odgovoran poverenicima Fondacije. On je sekretar svih Rotari odbora, kao i Pravnog Saveta, regionalnih konferencija i godišnje Rotari konferencije.

Generalnog sekretara postavlja Predsedništvo RI za period od pet godina i obično biva reizabran. Od 1910. godine sedam ljudi je držalo ovu poziciju: Česli Peri, prvi generalni sekretar, služio je od 1910. do 1942. Posle njega,

to su bili Fil Lavdžoj (1942.-52.), Džordž Mins (1953.-72.), Heri Stjuart (1972.-78.), Herb Pigman (1979.-86.), Filip Linds (1986.-90.) i Spenser Robinson Jr. (1990.-93.). Herb Pigman je ponovo izabran na ovu dužnost 1993. godine. NJega je nasledio Džefri Lardž 1995. godine.

Tokom cele istorije Rotarija lični uticaj i umeće rukovođenja naših generalnih sekretara umnogome je doprinelo razvoju Rotari programa i aktivnosti.

BIRANJE PREDSEDNIKA

Svake godine jedan renomirani Rotarijanac biva izabran za svetskog predsednika Rotari Internešnala. Proces izbora počinje dve godine ranije kada se bira 15-člana komisija za kandidovanje. Članovi komisije biraju se iz različitih regiona u svetu. Da bi Rotarijanac bio član kandidacione komisije treba da ispunjava sledeće uslove: da je bio član Predsedništva RI, da ima dugogodišnje iskustvo u Rotariju i da dobro poznaje svetske lidere u Rotariju.

Kandidaciona komisija može da razmatra kandidature svih bivših članova predsedništva RI. Članovi kandidacione komisije i aktuelni članovi predsedništva RI ne mogu biti birani za predsednika. Svaki Rotari klub može da predloži ime bivšeg člana predsedništva RI. Komisija potom razmatra predloge.

Komisija se sastaje u septembru i bira Rotarijanca koji će biti kandidat za predsednika. Svi Rotari klubovi se upoznaju sa njegovom kandidaturom. Svaki Rotari klub može da predloži još nekog kandidata do 1. decembra. Ova dodatna kandidatura mora biti potvrđena od strane 1% klubova širom sveta (što je otprilike 250 klubova). Ukoliko se dodatna kandidatura prihvati, izbori se održavaju putem glasanja poštom. Ukoliko nema dodatnih kandidata koje su predložili klubovi, osoba koju je izabrala kandidaciona komisija proglašava se za predsedničkog kandidata. Od tog posebnog trenutka, kandidat i njegova supruga provešće više od godinu dana pripremajući se, a potom služeći Rotari svet kao međunarodni predsednik.

GODISNJE TEME ROTARIJA

1955. godine RI predsednik A.Z. Bejker je proglasio temu "Razvijimo svoje resurse" kao centralnu temu za Rotari programe. Od tada, svaki predsednik proglašavao je temu za svoju Rotari godinu. Najkraća tema bila je ona iz 1961.-62. kada je Džozef Abi za temu izabrao: "Deluj". Druge teme koje su bile izražene jednom rečju bile su "Služi" Čarlsa Tenenta 1958.-59. i "Učestvuj" Kijoši Togasaki 1968.-69.

Karl Miler je 1963.-64. imao temu koja je bila tema za sva vremena jer je glasila "Vodič za Rotari u doba svemirskih istraživanja". Druge "vremenske" teme bile su tema Rolf Kleriha 1980.-81. "Nađi vremena da služiš" i Vilijema Kartera 1973.-74. "Vreme za akciju". Dve teme slične su reklamama: "U bolji svet sa Rotarijem" (Ričard Evans, 1966.-67.) i "Dosegni" (Klem Rinuf, 1978.-79.). Mostovi su često služili kao metafora. Harold Tomas, 1959.-60. preporučio je Rotarijancima da "Grade mostove prijateljstva"; Vilijem Vok, 1970.-71. smislio je "Premosti prepreku"; a Hirodži Mukasa 1982.-83. izjavio je "Čovečanstvo je jedno - Izgradi mostove prijateljstva širom sveta".

Svet se nalazio u središtu tema koje su predložili Sten Makafri 1981.-82. "Razumevanje u celom svetu i mir kroz Rotari" i 1984.-85. Karlos Kaneko "Otkrijte novi svet služenja". Drugih godina, akcenat je stavljan na pojedinca, kao na primer "Vi ste Rotari" (Ed Maklafilin, 1960.-61.), "Dobra volja počinje sa vama" (Ernst Brajholc, 1971.-72.) i "Vi ste ključ" (Ed Kadman, 1985.-86.). Često teme preporučuju Rotarijancima da se više uključe u rad klubova, na primer: "Deli Rotari - Služi ljudima" (Bil Seklton, 1983.-84.) ili "Tvoje članstvo treba da bude efikasno" (Luter Hodžes, 1967.-68.). Ipak, bez obzira da li "Pregledaj i obnovi" ili "Pogledaj drugim očima" ili "Neka služenje osvetli put" ili "Poštuj ljudsko biće", jasno je da predsednik RI daje Rotarijancima važne teme za godišnje programe. 1986.-87. predsednik M.A.T. Kaparas izabrao je inspirativnu poruku koja je glasila "Rotari donosi nadu".

Čarls Keler je 1987.-88. video kako su "Rotarijanci - Ujedinjeni u služenju i opredeljeni ka miru", dok je Rojs Abi tražio od svojih kolega članova da 1988.-89. "Dajte Rotariju

život - svoj život". Hju Arčer (1989.-90.) preporučio je: "Uživajte u Rotariju", a Paolo Kosta (1990.-91.) je zatražio: "Poštujte Rotari verom i entuzijazmom". Moj prethodnik Radža Sabu (1991.-92.) zahtevao je od svakog Rotarijanca "Gledaj dalje od sebe". Ja sam 1992.-93. podsetio Rotarijance da "Prava sreća je pomoći drugome", a 1993.-94. Bob Bart je savetovao Rotarijance: "Verujte u ono što radite i radite ono u šta verujete". Bil Hantli je 1994.-95. poručio Rotarijancima: "Budite prijatelji" vašim zajednicama. Tokom 1995.-96. Herb Braun je tražio Rotarijancima da "Delujte sa integritetom, služite s ljubavlju i radite za mir".

ZABRANJENO JE VOĐENJE KAMPANJA

Jedna od interesantnih odredbi Pravilnika Rotari Internešnalna kaže da "nijedan Rotarijanac ne sme da vodi kampanju, propagira ili agituje za dobijanje izborne funkcije u Rotari Internešnalu". Ova odredba odnosi se na guvernera distrikta, člana predsedništva RI, predsednika RI i raznih izabranih odbora. Politika Rotarija zabranjuje kandidatu ili bilo kome drugome da u ime kandidata distribuira brošure, literaturu ili pisma.

Kada Rotarijanac najavi nameru da se kandiduje za jednu od izbornih funkcija Rotarija, on se mora uzdržati od držanja govora, javnih nastupa ili bilo kakvih izjava za javnost koje bi se mogle protumačiti kao traženje podrške za njegovu kandidaturu. Jedinne informacije koje se mogu slati klubovima vezano za izbornu funkciju jesu informacije koje izdaje generalni sekretar RI.

Rotarijanac koji se kandiduje za izbornu poziciju, kao što je guverner distrikta ili član predsedništva RI, mora izbegavati bilo kakvu aktivnost koja bi se mogla protumačiti kao korišćenje prilike da se stekne prednost nad drugim kandidatima. Ne poštovanje ovih odredbi koje zabranjuju vođenje kampanje može rezultirati diskvalifikacijom kandidata.

U Rotariju se smatra da su zasluge Rotarijanca i njegove kvalifikacije za poziciju za koju se kandiduje dovoljne same po sebi i da nije potrebna nikakva javna ili posebna promocija.

POČECI ROTARI FONDACIJE

Neki veličanstveni projekti izrasli su iz malog semena. Rotari Fondacija imala je takve skromne početke.

Predsednik RI, Arč Klamf, je na Konferenciji u Atlanti delegatima saopštio "da bi bilo u potpunosti primereno da se prihvate dobrovoljni prilozi u cilju činjenja dobrih dela u svetu". Reakcija je bila pristojna i pozitivna, ali se fond veoma sporo materijalizovao. Godinu dana kasnije "Rotari fond priloga", kako se prvobitno zvao, dobio je prvi prilog od 26.5 dolara od Rotari kluba u Kansas Sijuu. Ovaj iznos je ostao kao višak posle održavanja Konferencije u Kansas Sijuu 1918. godine. Drugi skromni iznosi dobijani su tokom godine, ali je iznos u fondu posle šest godina iznosio svega 700 dolara. Deset godina kasnije, 1928. godine na konferenciji u Minijanopolisu, zvanično je osnovana Rotari Fondacija. Tokom sledeće četiri godine fond Fondacije porastao je na 50.000 dolara. 1937. godine postavljen je cilj od 2 miliona dolara za Rotari Fondaciju, ali su ovi planovi ostali nerealizovani i napušteni su zbog izbijanja II Svetskog rata.

Godine 1947., nakon smrti Pola Harisa, nastupio je novi period preporoda za Rotari Fondaciju. Prilozi u čast sećanja na osnivača Rotarija ubrzano su počeli da prističu. Od tada, Rotari Fondacija ispunjava svoj plemeniti cilj unapređenja "razumevanja i prijateljskih odnosa među ljudima iz različitih zemalja". 1954. godine je Fondacija prvi put u svojoj istoriji sakupila pola miliona dolara u prilogima za samo jednu godinu, a 1965. sakupljeno je milion dolara.

Teško je zamisliti skromne početke Fondacije, s obzirom na to da danas Fondacija dobija preko 45 miliona dolara priloga svake godine za obrazovne i humanitarne aktivnosti širom sveta.

STALNI FOND ROTARI FONDACIJE

Arč Klamf, otac Rotari Fondacije je bio taj koji je rekao: "Fondaciju ne treba da posmatramo kao nešto što stvaramo za danas ili čak za sutra. O Fondaciji treba

razmišljati kao o nečemu što stvaramo za buduće generacije". Zato se Stalni fond Fondacije smatra jednim od najvažnijih načina da se osigura budućnost za obrazovne i humanitarne programe Rotarija. Prilozi koji se daju u ovaj fond, prvobitno nazvan Prilozi za razumevanje i mir u svetu, investiraju se u budućnost. Samo prihodi dobijeni iz ovih investicija se koriste za finansiranje programa Fondacije. Krajnji cilj Stalnog fonda jeste da pruža stalni i sigurni izvor prihoda Fondaciji, da stalno obezbeđuje minimum programskih aktivnosti i da osigurava mogućnost za nove i proširene programe u budućnosti.

Fondacija daje specijalna priznanja svima koji zaveštaju određenu imovinu u Stalni fond i onima koji daju prilog u visini od najmanje hiljadu dolara. Takvi donatori dobijaju naziv *Dobročinitelj Rotari Fondacije*. Godine 1995. bilo je više od 18.000 dobročinitelja širom sveta.

AMBASADORSKE STIPENDIJE

Program Ambasadorskih stipendija Rotari Fondacije je najveći privatno finansirani program međunarodnog stipendiranja na svetu. 1947. osamnaest Rotari stipendista iz 11 zemalja izabrano je da služe kao ambasadori dobre volje tako što će studirati u drugoj zemlji godinu dana. Od tada, oko 242 miliona dolara utrošeno je na nekih 25.000 stipendija za ljude koji su iz preko 125 zemalja otišli da studiraju u 105 zemalja širom sveta.

Cilj programa stipendiranja je unapređenje razumevanja i mira u svetu kroz uspostavljanje prijateljstva među ljudima iz različitih zemalja. Od stipendista se očekuje da budu izvanredni ambasadori dobre volje u zemljama domaćina i to kroz formalne i neformalne razgovore sa Rotarijancima i onima koji nisu članovi Rotarija.

Pored Ambasadorskih stipendija koje se daju za jednu školsku godinu od 1947. godine, Rotari Fondacija je od 1994.-95. programske godine, uvela dve nove vrste stipendija. Višegodišnja Ambasadorska stipendija daje se na period od dve do tri godine za specijalističke studije u inostranstvu. Stipendije za ambasadore kulture daju se na period od tri do šest meseci za intenzivno učenje jezika i upoznavanje sa kulturom drugog jezika.

Rotarijanci su svesni da su stipendije Rotari Fondacije investicija koje će se isplatiti u budućnosti i da predstavljaju važan korak ka boljem razumevanju među ljudima i širenju dobre volje u svetu.

RAZMENA STUDIJSKIH GRUPA

Jedan od najpopularnijih programa Rotari Fondacije je Razmena studijskih grupa (GSE - Group Study Edžchange). Od prve razmene između distrikta u Kaliforniji i Japana 1965., 25.000 muškaraca i žena u više od 5.500 grupa su imali priliku da učestvuju u programu koji im je pružio nova saznanja i iskustva. Program Razmene studijskih grupa radi na principu bratimljenja Rotari distrikta koji šalju i primaju studijske grupe. Od 1965. godine preko 42 miliona dolara utrošeno je za ove programe Rotari Fondacije.

Jedna od primamljivih strana ovog programa je prilika koju članovi grupe imaju da se upoznaju, razgovaraju i stanuju u porodicama Rotarijanaca u duhu prijateljstva i gostoprimstva. Iako su prvobitni programi razmene bili namenjeni samo muškarcima, poslednjih godina se u grupama nalaze i muškarci i žene.

Pored toga što članovi grupa uče o drugoj zemlji posećujući farme, škole, proizvodne pogone, profesionalne kancelarije i vladine institucije, grupe razmene služe i kao ambasadori dobre volje. Oni predstavljaju svoju zemlju domaćinima Rotarijancima i drugima u zajednici gde se nalaze u poseti. Mnogi kontakti ostvareni prilikom ovih razmena pretvaraju se u dugogodišnja prijateljstva.

Zaista, program Razmene studijskih grupa pruža Rotarijancima jedan od najprijatnijih, praktičnih i značajnih načina da promovišu razumevanje i mir u svetu.

BESPOVRATNA POMOĆ ZA ZDRAVSTVO, GLAD I HUMANOST (3-H)

Rotari je, 1978. godine, započeo svoj najkompletniji humanitarni program pod nazivom Program

za zdravstvo, glad i humanost (Health, Hunger and Humanity - 3-H). Program 3-H je projektovan za realizaciju velikih projekata koji prevazilaze mogućnosti pojedinih Rotari klubova ili grupe klubova.

Do 1995. odobreno je i realizovano preko 137 raznih 3-H projekata u 52 zemlje. Sredstva obezbeđena za ove projekte iznosila su 37 miliona dolara. Ciljevi ovih projekata bili su poboljšanje zdravstva, borba protiv gladi i društveni razvoj ljudi širom sveta. Opšti cilj projekata je unapređenje razumevanja, dobre volje i mira u svetu.

Prvi 3-H projekat bio je imunizacija 6 miliona dece na Filipinima protiv virusa poliomijelitisa. Tokom realizacije 3-H programa, javljali su se novi projekti za pomoć nerazvijenim područjima u svetu. Danas, pored masovne imunizacije koja je obuhvatila preko 100 miliona dece u raznim zemljama, 3-H realizuje i programe ishrane, profesionalne orijentacije, navodnjavanja radi povećanja proizvodnje, rehabilitacije žrtava poliomijelitisa i druge aktivnosti čiji su korisnici stanovnici zemalja u razvoju. Svi 3-H projekti podržani su putem dobrovoljnih priloga Rotarijanaca usmerenih kroz Rotari Fondaciju. U narednim godinama Program 3-H će se verovatno smatrati jednim od najkvalitetnijih humanitarnih aktivnosti Rotarija kroz koji Rotarijanci mogu na delu da pokažu kako brinu o ugroženim ljudima, bez obzira gde se oni nalaze.

MEČING GRANT - (BESPOVRATNA POMOĆ ZA POVEZIVANJE)

Jedan od programa Rotari Fondacije je i Bespovratna pomoć za povezivanje - Mečing Grant koji pomaže Rotari klubovima i distriktima u realizaciji programa međunarodnog služenja. Od 1965. dodeljeno je preko 3.700 Mečing Grant projekata realizovanih u 135 zemalja. Ukupno dodeljena sredstva iznosila su 23 miliona dolara.

Mečing Grant funkcionišu tako da klub ili distrikt daju najmanje isti iznos sredstava koliko su tražili od Rotari Fondacije, a Fondacija će najmanje polovinu sredstava "povezati" sa sredstvima koje dolaze van zemlje gde se realizuje projekat. Mečing Grant koriste se za poboljšanje bolnica, razvoj školskih programa, kopanje bunara, pomoć hendikepiranim osobama ili osobama kojima je potreban posebna medicinska nega. Pomoć se takođe daje za sirotišta, izgradnju sanitarnih objekata, distribuciju hrane i medicinske opreme i za mnoge druge vidove služenja međunarodnoj zajednici u ugroženim područjima širom sveta. Neki projekti kreću se od 15 do 50 hiljada dolara, iako se većina projekata kreće u rasponu od 5 do 10 hiljada dolara.

Mečing Grant se ne odobravaju za kupovinu zemljišta ili izgradnju i oni se ne mogu koristiti za programe koji su u toku ili koji su završeni. Lično angažovanje Rotarijanaca je neophodno, a projekat treba da ima širi efekat od zadovoljenja neposrednih korisnika.

Program Mečing Grant je veoma važan deo rada Rotari Fondacije i predstavlja važan stimulan klubovima da se uključe u vredne projekte međunarodnog služenja u drugim delovima sveta. Oni sasvim sigurno podstiču dobru volju i razumevanje među ljudima, što je u skladu sa ciljevima Rotari Fondacije.

BESPOVRATNA POMOĆ "KARL P. MILER" ZA NOVA OTKRIĆA

Pokojni Karl P. Miller, predsednik Rotari Internešnala 1963.-64., snažno je podržavao humanitarni rad i to na lokalnom nivou. Kroz program povezivanja klubova i kroz program distrikta, koji su započeti tokom njegovog predsedničkog mandata, on je podsticao Rotarijance u "otkrivanju" novih mogućnosti za služenje u drugoj zemlji i to putem direktnih kontakata među ljudima. Uparivanje klubova i distrikta postao je nezaobilazan element u Služenju svetskoj zajednici.

Karl je bio uspešan izdavač novina i on je, zajedno sa svojom suprugom Rut, dao velikodušan prilog Rotari Fondaciji za osnivanje programa za nova otkrića nazvan po njemu. Bespovratna pomoć za nova otkrića koristi se za stimulisanje međunarodne saradnje klubova i distrikta time što se bespovratno daju sredstva u visini do 3.000 dolara za pokrivanje troškova putovanja i ostalih troškova vezanih za razvoj projekata međunarodnog služenja. Pomoć Karl P.

Miller ne služi za finansiranje samog projekta, već služi za finansiranje kontakata koji dovode do formulacije projekata. Samo klubovi i distrikti ili grupe klubova ili distrikta mogu konkurisati za ovu vrstu pomoći koju dodeljuje Rotari Fondacija dva puta godišnje - u avgustu i u februaru.

POLIO PLUS

PolioPlus je najmasovniji projekat Rotarija koji je usmeren ka iskorenjivanju poliomijelitisa do 2005. godine. Ovaj projekat je deo velikog programa kojim se realizuje zaštita dece i od pet drugih smrtonosnih dečijih bolesti - što je označeno rečju "plus" u PolioPlus. Prvobitni cilj projekta bio je prikupljanje 120 miliona dolara. 1988. godine Rotarijanci širom sveta sakupili su preko 219 miliona dolara u gotovini i zaveštanjima. 1994. godine, gotovina je prešla cifru od 256 miliona dolara! Ovi priloci omogućili su realizaciju programa u vidu pomoći u vakcinama dovoljnim za period od pet godina imunizacije dece u zemljama u razvoju kojima je ova pomoć potrebna. Programom je do sada obuhvaćeno skoro 100 zemalja - i odvojeno je 181 milion dolara za kupovinu vakcine i za poboljšanje njenog kvaliteta.

1988. Svetska zdravstvena organizacija (NJHO) proklamovala je cilj u kome će poliomijelititis biti iskorenjen u celom svetu do 2000. godine, a Rotari je podržao ovaj cilj u nadi da će moći da proslavi svoju stogodišnjicu, 2005. godine, u svetu u kome je iskorenjen poliomijelititis. Iskorenjivanje ove bolesti biće veoma teško (jedna jedina bolest je iskorenjena u svetu do danas - velike boginje) i skupo (procenjena sredstva neophodna za ovaj poduhvat u celom svetu iznose 2 milijarde dolara). Za postizanje cilja biće neophodna stalna imunizacija dece u celom svetu, sistematsko praćenje pojava zaraze, ekstenzivnih programa vakcinacije radi zaustavljanja epidemija i osnivanje mreža laboratorija. Rotari neće biti sam u ovim naporima, već će biti u partnerstvu za vladama zemalja, svetskim i pan-američkim zdravstvenim organizacijama, UNICEF-om i drugima. Rotarijanska "snaga članstva" daje mu posebnu ulogu konkretnog realizatora ovog projekta u lokalnim zajednicama. Rotarijanci u zemljama u razvoju uložili su hiljade sati i velike količinu priloga u prirodi za pomoć u iskorenjivanju ove bolesti u svojim zemljama.

Nijedna druga nevladina organizacija nikada nije sebi postavila ovako ambiciozan cilj kao što je Polio Plus program. Zaista, ovaj program se može smatrati najvećim humanitarnim projektom koji je svet ikada video. Svaki Rotarijanac može biti ponosan na svoje učešće u postizanju ovog cilja.

PROGRAM POMOĆI U SLUČAJU PRIRODNE KATASTROFE

Kada prirodna katastrofa zadesi neki deo sveta, sasvim je moguće da će posle samo par sati Rotarijev Program pomoći za prirodne katastrofe biti na licu mesta pružajući pomoć žrtvama tragedije. Skromna Rotari pomoć od 5.000 dolara može odmah biti odobrena od strane predsednika RI za ublažavanje patnji ljudi koji su ostavljeni bez krova nad glavom usled uragana, poplava, požara ili drugih katastrofa. Posle ove inicijalne pomoći, sekretarijat obično objavljuje poziv za pomoć na koji odgovori mogu doći u obliku novca, materijala, hrane ili odeće koje pružaju Rotarijanci širom sveta. Obično proces traje više meseci pošto se pomoć kontinuirano šalje klubovima i distriktima u ugroženim područjima.

Fond za pomoć područjima pogođenim katastrofom osnovan je od strane Poverenika Rotari Fondacije radi davanja skromnih bespovratnih sredstava koji se mogu odmah aktivirati u slučaju potrebe. Predsednik Rotari Internešnala može odmah reagovati i organizovati slanje pomoći u hrani, čebadima, skloništima i materijalima za prvu pomoć za žrtve nesreće i to preko guvernera distrikta u pogođenim područjima.

Fond za pomoć pogođenim područjima je jedan od značajnih načina na koji pokloni dati kao prilog Rotari Fondaciji izgrađuju dobru volju, razumevanje i mir u svetu.

ROTARI PROGRAMI ZA MIR

Postoji jedan poseban program Rotari Fondacije koji je prvobitno nazvan "Rotari Forum za mir". Koncept u kome se osniva centar ili obrazovni program za promovisanje boljeg razumevanja i mira u svetu razmatran je prvi put 1982. godine na Odboru novih horizonta i na Odboru za razumevanje i mir u svetu. 1984. godine ova ideja je ponovo razmatrana na Odboru za nove programe Rotari Fondacije.

Suština Rotari Programa za mir je da koristi nevladina sredstva Rotarija širom sveta za razvoj obrazovnih programa o pitanjima koja dovode do konflikta među narodima u svetu, kao i o onim pitanjima koja promovišu mir, razvoj i dobru volju. Program uključuje seminare, publikacije ili konferencije kao sredstva za održavanje globalnog dijaloga za nalaženje novih pristupa miru i razumevanja u svetu.

Posebni Rotari Programi za mir biraju se od strane poverenika Rotari Fondacije. Mnogi programi za mir organizuju se u isto vreme kada i predsedničke konferencije.

PAUL HARRIS FELLONJS

Nesumnjivo najvažniji događaj u promovisanju dobrotvornih priloga za Rotari Fondaciju dogodio se 1957. godine kada je prvi put dat predlog za dodelu priznanja koje nosi naziv Pola Harisa - Paul Harris Fellonj. Iako se ideja davanja priloga Fondaciji sporo razvijala, početkom 70-tih godina počela je da stiže svoje pristalice. Medaljon koji se dobija uz priznanje Paul Harris Fellonj, značka i atraktivna diploma postali su simboli vredni poštovanja za opredeljenje koje Rotarijanci i njihovi prijatelji širom sveta pokazuju dajući svoje priloge Rotari Fondaciji.

Uz priznanje Paul Harris Fellonj Fondacija dodeljuje i priznanje Pomoćni član Pola Harisa koji se dodeljuje pojedincu koji je dao prilog od 100 dolara i uz to se obavezao da će nastaviti da daje priloge do sume od 1000 dolara. U tom trenutku Pomoćni član dobija titulu Paul Harris Fellonj.

Do 1995. godine, preko 470 hiljada Paul Harris Fellonj i 160.000 pomoćnih članova dalo je svoje doprinose Rotari Fondaciji.

Posebne značke priznanja daju se Paul Harris Fellonj-u koji daju dodatne priloge Fondaciji od još hiljadu dolara. Ova izuzetna zlatna značka na sebi ima plavo drago kamenje od kojih svaki kamen predstavlja donaciju od hiljadu dolara do maksimuma od 5 hiljada dolara u dodatnim donacijama.

Priznanje Pola Harisa predstavlja važan podsticaj za stalnu podršku koja je potrebna da bi se realizovali mnogobrojni programi Rotari Fondacije radi izgradnje dobre volje i razumevanja među ljudima sveta.

"PRIZNANJE ZA ZASLUGE U SLUŽENJU" I "NAGRADA ZA ČASNO SLUŽENJE"

Poverenici Rotari Fondacije povremeno dodeljuju dve posebne nagrade u znak priznanja pojedincima koji su dali izuzetan doprinos radu Fondacije. Priznanje Rotari Fondacije za zasluge u služenju dodeljuje se zaslužnim Rotarijancima koji su dali izuzetan doprinos u promovisanju programa Rotari Fondacije i na taj način pomogli u unapređenju ciljeva Fondacije, a to su bolje razumevanje i razvoj prijateljstva među narodima sveta.

Drugo priznanje nazvano Nagrada za časno služenje dodeljuje se Rotarijancima čije je zalaganje izuzetno u dužem vremenskom periodu i čiji su rezultati rada vidljivi na nivou širem od nivoa distrikta. Nagrada za časno služenje dodeljuje se Rotarijancima koji su već dobili Priznanje za zasluge u služenju, a koji su nastavili sa izuzetnim naporima u promovisanju razumevanja i mira u svetu.

Oba priznanja dodeljuju se za primerno lično zalaganje i odanost Fondaciji pre nego za davanje finansijske podrške. Samo 50 takvih priznanja se dodeljuje u toku jedne godine, a postoji samo jedan primalac Nagrade za časno služenje u jednom distriktu svake godine. Dobitnik Priznanja za zasluge u služenju tek posle dve ili više godina može biti nominovan za dobijanje Nagrade za časno služenje.

Velika je čast za svakog Rotarijanca kada je izabran za dodelu jednog od ova dva visoka priznanja koju dodeljuju Poverenici Rotari Fondacije.

ODNOSI S JAVNOŠĆU U ROTARIJU

Tokom istorije Rotarija, Rotarijanci su održavali mit da Rotari ne treba da bude pristutan u javnosti, već da dobra dela treba da govore sama za sebe. Jedna od odredbi Rotarija donešena 1923. godine u kojoj se kaže da "publicitet ne treba da bude primaran cilj Rotari kluba prilikom izbora aktivnosti" često je interpretirana na način da Rotari klubovi treba da izbegavaju publicitet i aktivnosti iz oblasti odnosa s javnošću. Zapravo, odredba iz 1923. godine u nastavku kaže: "radi proširenja uticaja Rotarija, uspešno realizovanim projektima treba dati odgovarajući publicitet".

Savremenija interpretacija odnosa s javnošću usvojena je sredinom 70-tih godina kojom se preporučuje da su "dobar publicitet, povoljni odnosi s javnošću i pozitivan imidž poželjni i neophodni za ostvarivanje ciljeva Rotarija" kako bi se podsticalo razumevanje, priznanje i podrška za rotarijanska Načela i programe, a u cilju širenja rotarijanske pomoći ljudima u svetu. Aktivni pristup odnosima s javnošću neophodni su za uspeh Rotarija.

Projekat služenja koji je uspešno realizovan smatra se jednim od najboljih poruka za odnose s javnošću koje Rotari može da ima. Neophodno je da svaki Rotari klub učini napor da upozna javnost sa svojim projektima služenja koji su uspešno realizovani.

Kao što Rotari klubovi i distrikti treba da razmišljaju o efikasnim odnosima s javnošću, isto tako je važno da, kada Rotarijanci misle o Rotariju, misle na njegove časne ciljeve i motive. Ali kada svet razmišlja o Rotariju, jedino o čemu može da razmišlja jesu aktivnosti i dela koja su ostvarena.

UPOTREBA ROTARI AMBLEMA

Amblem Rotari Internešnala je zvanično registrovan u Zavodu za patente SAD kao zvaničan simbol služenja i ne može se zloupotrebljavati od strane neovlašćenih pojedinaca ili organizacija. Amblem Rotarija se ne sme menjati ili modifikovati na bilo koji način.

Rotarijancima se preporučuje da nose amblem kao značku. On se često koristi na značkama, hemijskim olovkama, kapama i drugim ličnim artiklima koje koriste pojedinci ili firme sa dozvolom Predsedništva RI. Rotari bedževi, zastavice, znakovi na putu i zvanični memorandumi klubova takođe koriste ovaj amblem kao znak raspoznavanja.

Amblem Rotarija se ne sme koristiti u komercijalne svrhe. Nije dozvoljeno koristiti ga u političkim kampanjama ili uz bilo kakvo ime ili amblem koji nije priznat od strane Rotari Internešnala. Rotarijancima nije dozvoljeno korišćenje amblema na vizit kartama, memorandumima ili u bilo koju drugu svrhu vezanu za promovisanja svog posla. Takođe se ne smatra podobnim da Rotarijanci koriste ovaj znak na vratima ili prozorima svojih poslovnih prostorija.

Obaveza je svakog Rotarijanca da amblem koristi sa ponosom. Restrikcije postoje da bi se izbegla zloupotreba amblema i da bi se osiguralo da amblem uvek bude ponos organizacije.

OBELEŽAVANJE POSEBNIH DATUMA U ROTARIJU

U godišnjem Rotari kalendaru nekoliko meseci određeno je za obeležavanje velikih programa Rotari Internešnala.

- ♦ Januar je Mesec svesti o Rotariju. Ovo je vreme za proširenja znanja o Rotariju i njegovoj aktivnosti među članovima Rotarija i u zajednici.
- ♦ Ferbruar je Mesec Razumevanja i mira u svetu. Ovaj mesec je izabran zato što je 23. februara i rođendan Rotari Internešnala. Tokom ovog meseca, Rotari klubovima se preporučuje da prezentiraju programe koji promovišu razumevanje i mir u svetu, kao i da započnu projekte Služenja Međunarodne zajednice u drugim delovima sveta.

- ◆ Nedelja svetskog Rotarakta je nedelja u kojoj pada 13. mart. Ovo je vreme kada se Rotari klubovi i distrikti pridružuju aktivnostima Rotarakt klubova.
- ◆ April je mesec dodeljen Časopisima Rotarija. Tokom celog meseca klubovi organizuju programe i aktivnosti koji promovišu čitanje i korišćenje časopisa *ROTARIJANCA* i drugih zvaničnih regionalnih časopisa Rotarija.
- ◆ Avgust je Mesec članstva i širenja Rotarija, vreme u kome se aktivnosti usmeravaju ka stalnoj potrebi Rotarija za rastom, za nalaženjem novih članova i osnivanjem novih klubova.
- ◆ Septembar je Mesec Omladinskih aktivnosti. Rotari klubovi širom sveta obraćaju posebnu pažnju na mnogobrojne Rotari programe za decu i omladinu. Tokom ovog meseca mnogi klubovi organizuju posebne aktivnosti vezane za razmenu omladine.
- ◆ Oktobar je Mesec Služenja u profesiji. U ovom periodu klubovi ističu važnost poslovnog i profesionalnog života svakog Rotarijanca. Specijalne aktivnosti organizuju se radi promovisanja profesionalne avenije služenja.
- ◆ Novembar je izabran za Mesec Rotari Fondacije. Klubovi i distrikti obraćaju posebnu pažnju na programe Rotari Fondacije i često prikupljaju dodatnu finansijsku podršku za Fondaciju promovisanjem davanja priloga za Paul Harris Fellowns ili pomoćne članove.

Svaki od ovih posebnih meseci služi da podseti Rotarijance na neke od izvrsnih programa služenja koji se realizuju u Rotari svetu.

ŠIRENJE ROTARIJA

Svakih 14 sati svakog dana novi Rotari klub osniva se u jednoj od preko 150 zemalja u kojima je Rotari prisutan. Stalno rađanje novih klubova je izuzetno važno za širenje svetskih programa i uticaja Rotari Internešnala. Novi Rotari klubovi mogu se osnovati bilo gde u svetu gde se osnovni principi Rotarija mogu slobodno poštovati i gde god je realno da se može razviti uspešan klub.

Klub se mora organizovati tako da služi specifičnom "lokalitetu" tj. jasno identifikovanoj teritoriji u kojoj postoji dovoljan broj poslovnih ili profesionalnih osoba od integriteta koji se nalaze na vlasničkim ili rukovodećim pozicijama. Potrebno je najmanje 40 klasifikacija da bi se predložilo osnivanje novog kluba. Sa te liste od 40, klub mora da ima najmanje 25 stalnih članova. Ponekad će se postojeći klub odreći dela svoje teritorije ili će deliti istu teritoriju sa novim klubom.

U procesu organizovanja novog kluba, prvi korak je anketiranje "lokaliteta" da bi se ustanovio potencijal za širenje klubova. Specijalni predstavnik guvernera distrikta pomaže u organizovanju novog kluba. Neki od uslova koje novi klub mora da ispoštuje je usvajanje Standardnog Statuta Rotari kluba, najmanje 25 stalnih članova sa jasno postavljenim klasifikacijama, plaćanje osnivačkog uloga, nedeljni sastanci kluba u osnivanju i usvajanje imena kluba koje će jasno odrediti njegov lokalitet. Klub u osnivanju postaje Rotari klub kada njegovo osnivanje odobri Predsedništvo Rotari Internešnala.

Rotarijanci imaju tu mogućnost i čast da pomognu u organizovanju novih klubova. Saznanje da će se dva nova Rotari kluba osnovati negde u svetu danas, sutra i svakog narednog dana pruža snažnu podršku vitalnosti i širenju aktivnosti Rotarija širom sveta.